

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI

Nr. 26/27 (236/7)

30. juunil 1926 a.

VI. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas . . . . . Mk. 1000.—
 poolaastas . . . . . „ 500.—
 veerandaastas . . . . . „ 250.—

Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas . . . . . Mk. 800.—
 poolaastas . . . . . „ 400.—
 veerandaastas . . . . . „ 200.—

Üksik number maksab Mk. 25.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1,29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Mk. 4000.—	1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.—	1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.—	1/16 „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75%^o, tekstis 100%^o kallim.

Adressi muutmise 30 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) J. Kaiv, Õigusmõistmise, kohtumõistmise ja valitsemise aktidest. 2) A. Liit, Pimedad sündmused ja nende jälgimise meetod. 3) O. Angelus, Politsei ja tänavliikumine. 4) Hans Vaev, Röövmõrtsuka tabamine Koloveres. 5) Uurimine rongide kokkupõrkamiste puhul. 6) Ülesvõtted Tallinna—Riia politseivahelistest spordivõistlustest. 7) Naistega kauplemine. 8) Ametlik osa. 9) Väljamaalt. 10) Kuulutused.

Õigusmõistmise, kohtumõistmise ja valitsemise aktidest.

J. Kaiv.

Põhiseaduse järgi on meil valitsemise võim kohtuvõimust põhimõttelikult lahutatud. Kuid kuhu liiki üht või teist riigivõimu funktsiooni arvata, seda ei määra põhiseadus mitte. Seda tuleb otsustada igal üksikul juhtumisel, tuges peasjalikult õpetlaste arvamistele.

Teiselt poolt peab küsimuse selgitamiseks asudes ära märkima seda, et meie põhiseadus ei räägi mitte üksi kohtuvõimu teostamisest, vaid ka õiguse mõistmise teostamisest (§ 68). Järjekult tuleb kõige enne peatuda valitsemise akti, õigusmõistlise akti ja kohtumõistlise akti mõistete äramääramise juures.

Algades õigusmõistlisest aktist võiksime seda Prantsuse teadlase G. Jèze'i sõnadega defineerida umbes järgmiselt:

õigusmõistline akt on teatud õiguslise seisukorra (kas üldise või individuaalse) konstateerimine, millel on seaduse jõud (Les principes généraux du droit administratif, 1925., Paris, lhk. 226, 254).

Selleks, et leiaks aset õigusmõistline akt, on tarvis, et keegi väidaks, et mõnesugune seisukord, akt jne. on õiguse vastane. On tähtsuseta, kust sarnane oletus tuleb; on tähtsuseta, kes seda väidet vormuleerib. See võib olla eraisik, kes sarnase väite üles seab teise vastupidise väite vastu. See võib olla avalik ametnik, kes, ilma et vastuväidet üldse üles kerkiks, õiguslise küsimuse üles tõstab sellepärast, et see lahendamist nõuab üldsuse huvides. See võib olla kohtunik ise, kes astub asjasse ex

officio, sest ta leiab, et on aset leidnud õiguse riivamine, seaduse rikkumine, mida peab maha suruma juba seaduslikkuse enese huvides.

On tarvis, et keegi väidaks, et õiguse riivamine on aset leidnud; kuid see ei tähenda veel, et peaks igakord olema otsekohe õigusline tüli. Tüli eeldab, et õiguse teatud punkti suhtes on kaks teineteisele vastukäivat väidet. Kahtlemata astub kohtunik väga sageli vahele sellepärast, et kaks sarnast väidet on ja et tarvis on kahe tülitseva poole vahel konflikti lahendada. Kuid sageli kerkib üles õigusline küsimus, ilma et tüli oleks; väga tihti ei ole ei vastuväiteid ega vastuväitjat.

Selleks, et aset leiaks õigusmõistmine, on tarvis, et oleks lahendada mõni õigusline küsimus; on tarvis, et keegi oleks üles võtnud selle õiguslise küsimuse ja et vastav võimuteostaja kõige esiteks just sellepärast vahele astub, et seda küsimust lahendada. See on, mis iseloomustab õigusmõistlist akti (L. Duguit — Traite de droit constitutionnel, 1923, Paris, lhk. 311, 313).

Õigusmõistline akt ei loo iseenesest *individuaalset õiguslist seisukorda*; ta ei loo võlakohustusvahekorde kahe isiku vahel, ta ei tekita võlga. Selles mõttes peab õigusmõistlist akti eraldama nendest juriidilistest aktidest, mis kohtunik korda saadab õiguslise seisukorra konstateerimise loogilistena järeldustena, näiteks teatud isiku süüdimõistmisest. Küll on aga seadusjõuline konstateerimine ilmtingimata tarvilik, et sarnaseid järelduslisi akte, nagu süüdimõistmine, korda saata.

Järjekult ei ole õigusmõistmine mitte sama, mis kohtumõistmine. Sõnad kohtumõistmine ja kohtuvõim tuleb tarvitada vormilises mõttes, kuna õigusmõistmine on materiaalne mõiste. Kohtuvõimu all peame nähtavasti mõistma neid riigi organis, mille peategevuseks maksvate seaduste järgi on õigusmõistmine. Kohtumõistliste aktide all aga niisuguseid akte, mis sisaldavad eneses õigusmõistlist akti kui ka sellest järelduvaid akte, millest ülal jutt. Nähtavasti on seda silmas peetud ka põhiseaduse väljaandmisel, sest teisiti ei oleks seletatav see, et seal räägitakse õiguse mõistmisest (§ 68) ja kohtuvõimust (§ 69). Seda oletust aitab kaudselt kinnitada ka see asjaolu, et põhiseaduse väljatöötamisel teatud määral aluseks on võetud, nagu

seada võrreldes võib näha, Saksa uus põhiseadus. Seal on aga, nagu seda muu seas tähendab prof. G. Anschütz (Die Verfassung des Deutschen Reichs vom 11. August 1919, Berlin, 1921, lhk. 170) põhiseaduse vastava osa arutamisel selgusel oldud õigusmõistmise (Rechtspflege) ja kohtumõistmise (Justiz) mõistete erinevuse suhtes.

Kuid ka administratiiv võimudel tuleb tihti lahendada õiguslisi küsimusi. Otsustamiseks selle üle, kas sarnane administratiiv võimu akt on valitsemise akt või õigusmõistline akt, tuleb selgitada, kas administratiiv võimul oli silmis õiguslise küsimuse lahendamise otstarbe või mõni teine siht. Kui ta asudes asja lahendamisele oli juhitud mõnest muust sihist, kui õiguslise küsimuse antud lahendus oli vaid abinõuks ja mitte sihiks, siis ei ole antud juhtumisel õigusmõistlist akti.

Järjekult võiks vahet kohtuvõimu ja valitsemisvõimu vahel väljendada järgmiselt: kohtule on teatud õiguslise seisukorra konstateerimine lõpusihiks (Selbstzweck), kuna see aga valitsemisvõimule on sihi kättesaamise abinõuks.

Kui vaadelda sarnaselt seisukohalt ministrite ettepanekutel kõrgema kohtu poolt seletuste andmise õigust, millest räägib senati asut. s. § 76 p. 10 ja minist. asut. s. § 176, siis peab tunnustama, et niisugune seletuseandmine rohkem õigusmõistline akt on kui harilikud kohtuotsused, sest temal puuduvad niisugused järelduskäivad aktid, mis õigusmõistlise akti kohaldavad teatud isiku suhtes ja mis teevad, nagu eelpool näitasin, õigusmõistlise akti kohtumõistliseks aktiks.

Kuigi, võib olla, senati asutusseaduse kõnesoleva paragrahvi väljaandmisel sarnane ülesanne oli vahest mõeldud administratiiv funktsioonina, siis ei tähenda see veel, et meie seda igavesti peame sarnasena võtma, kuigi ta oma iseloomu poolest seda ei ole.

Kuigi seaduste seletamine oleks Wene ajal senati peal lasunud administratiiv ülesandena, mida aga ettetoodu järgi õigeks ei saa pidada, siis lasub sama ülesanne meie seadusandluse järgi riigikohtu peal kui õigusmõistline tegevus.

Kuid isegi ka siis, kui seaduste seletamise peale kõnesolevas mõttes vaadata kui administratiivse ülesande peale, peaks siiski otsusele tulema, et see ülesanne siiski riigikohtu peal lasub ning et ka sarnase vaatekoha olemasolul tõendada

ei saa, nagu käiks sarnane kord põhiseaduse vastu. Riigikohus teostab kohtuvõimu üldreeglina. Kohtuline tegevus on kahtlemata see, mis teda teistest riigi organitest eraldab, mis on tema peategevus. Kuid põhiseaduses ei leidu keeldu selle kohta, et seadusandja ei võiks riigikohtu peale, peale kohtuvõimu teostamise panna ka mõnesuguseid teisi ülesandeid. Ära määrates kohtute ja riigikohtu otsekoheseid ülesandeid, ei ütle aga põhiseadus, et need peavad olema tema ainsad ülesanded. Tegelikult on ka riigikohus, nagu hra Maddison varem käesoleva küsimuse käsitlelusele öieti tähendanud (v. Politseileht nr. 20 „Kas pööre riigikohtu praktikas?“), mõnesuguseid ülesandeid täitnud, mis ei kuulu tema otsekohestesse ülesannetesse, näiteks perekonnanime muutmised (R. T. 2/3 — 1920. a.), millise tegevuse administratiivse iseloomu juures ei saa kahelda. Seaduste seletamine on riigikohtu ülesandeks tehtud riigikohtu seadusega ja riigikohtu seaduse § 17 muutmise seadusega (R. T. nr. 32 — 1921. a.). Peaks arvama, et põhjust ei peaks olema seaduste

seletamist riigikohtule vähem kohaseks pidada, kui eelnimetatud tegevust.

Siin võiks nimetada ka riigikogu valimise seadust (R. T. 16 — 1926.), mille § 9 põhjal riigikogu valimiste peakomiteel on õigus riigikohtu üldkoosoleku poole pöörduda üldkohusliku seletuse saamiseks nende küsimuste kohta, mis valimiste toimetamisel lahkarvamisi või selgusetust tekitavad. Järjekindel olles, peaks siis ka seda õigust eitama.

Ei võiks vist tähtsust olla sellel asjaolul, et senat seletusi andis alluvatele asutustele. Ei ole põhjust oletamiseks, et asutuste alluvus senatile ja viimase poolt seaduste seletamine üksteisega oma iseloomu poolest niivõrd seotud on, et kui alluvuse element ära langes, et siis ka seletuspärimise õigus kadus. Peaks igatahes arvama, et need on kaks iseseisvat asja ning mõeldavad ka üksikult.

Kõigi ettetoodu põhjal peab arvama, et ministritel õigus on riigikohtu poole pöörduda seaduste seletamise asjas. Põhiseadus mitte ükski ei eita seda õigust, vaid just vastuoksa kinnitab seda.

Pimedad sündmused ja nende jälgimise meetod.

A. Liit.

Selle järele, kuivõrd toimija isik juba jälgimise (juurdlemise) alustamise silmapilgul teada on, võib jälgimise seisukohast vaadates sündmusi jagada kahte liiki: iseendast selguvad sündmused ja n. n. „pimedad sündmused“.

Esimesse liiki kuulub suurem osa avalikke kuritegusid ja üleastumisi, s. o. seesuguseid, kus teo iseloomu kohaselt toimija on sunnitud tegutsema kas kahjusaaaja või tunnistajate nähes ehk nende teadmisel, kuna teisiti ei ole tegu üldse mõeldav, näit. avalikud võõra varanduse ärakiskumised, kelmused, raiskamised, omavoli, keharikked, auhaavamised, korra- ning määruste rikkumised j. m., ning salajas toimivatest kuritegudest — näit.: tapmised, tulesütitamised, valeraha tegemised, vargused — need, kus tunnistajad juhuslikult märkasid toimimist ja toimijat ning viimase ära tundsid.

Kui aga avaliku süüteo toimijaks oli isik, keda kahjusaaaja või tunnistajad ei nime, ega näopidi ei tunnud, kui nemad viimase välimust küllalt täpselt tähele ei

pannud, teda, järjekindel, uuesti kohates või ettenäidatavate päevapiltide järele ära ei tunne, siis kaotab seesugune avalik sündmus oma endastsalgava omaduse, mida tegelikult ka tihti küllalt ette tuleb.

Teise liiki kuuluvad eestkätt kõik salajas toimitavad kuriteod (vargused, tulesütitamised j. m.), kui toimijal tõepoolest õnnestus neid teostada ilma kellegi märkamata, ning eespool tähendatud avaliku iseloomuga sündmustest seesugused, millised toimiti isiku poolt, keda asjaosalised ei tunnud. Siin puuduvad algul igasugused otsekohesed tõendused toimija isiku kohta.

Iseendast selguvate sündmuste jälgimist ei saagi nimetada jälgimiseks selle sõna tõsisel mõttes. Siin on kogu sündmustik, toimija isik, kui ka asjaolud, mis toimija süüdi olekut ja tema süü suurust väljendavad, juba tunnistajate ja asitõenduste näol olemas, millele enamasti seltsib toimija omapoolne teo ülestunnistamine. Jälgijal jääb üle sündmuse kangeast lahti harutada ja küllalt tõepäraselt protokoleerida.

„Pimedate sündmuse“ jälgimise algul on võimalik enam-vähem täpselt kindlaks teha üksnes teo välist külge, samuti tähelepanna üht-teist, mida pärastpoole võiks ära kasutada süütõendusena, kuna toimija alles X-ina esineb. Allikad, mis jälgijal sel puhul käsutada, on kahjusaaja, mõningad sündmuse eellooteadjad tunnistajad ja teopaik. Kui nimetatud allikad põhjalikult ära kasutada, saavutatakse enamasti alati küllaldased vastused küsimustele: kus? millal? mis? kuidas? millega? ning ligikaudu: mis otstarbel? Seitsmes küsimus: kes? jääb esialgu vastamata. Järjelikult laskub siin kogu jälgimise pearõhk küsimusele: kes?

Meie oleme harjunud piiritlema tegevust, mille abil saavutatakse vastus küsimusele: kes? ligikaudu järgmiselt: sündmuse toimimise asjaoludest ja teopaigal leiduvatest jälgedest ning märkidest teeb jälgija oletusi tundmatu toimija isiku kohta ja võtab tehtud oletuste kontroleerimiseks ette teadetekogumisi ning korraldab tähelepanekute tegemist. Seda rada mööda on meie politsei senini „pimedate sündmuse“ jälgimispraktika läinud ja sellele peab ta ka edaspidi jääma; muid inimvõimetele ligipääsetavaid abinõusid seal alal praegu veel ei tunta. On aeg-ajalt kuulda katsetest, mis mõnel pool väljamaal tehtud, telepaatiat jälgimisteenistusse rakendada, kuid pole kuulda kordaminekutest. Meie praktikast on teada mõned juhtumised, kus kahjusaajad pöördusid kaardimooride poole varaste avalikustegemiseks, ent tagajärjed pole sugugi paremad kui väljamaa kolleegide katsetel telepaatiaga.

Jälgimise heaks kordaminekuks on selle järele, mis eespool öeldud, tarvis, et sündmuse toimimise asjaolud ja teopaiga jäljed ning märgid saaksid õigel ajal, üksikasjalikult ja põhjalikult välja selgitatud, et nende põhjal kõik võimalikud oletused toimija isiku suhtes saaksid esile toodud, ning kõik oletused ühevõrra hooliga kontroleeritud. Vastasel korral muutuks teadetekogumine ja tähelepane-

kute tegemine ning ühes sellega ka tagajärg — juhuslikeks.

Siin on vaja, et jälgija oma ülesande juure asudes oleks teadlik, missugused toimija isikut iseloomustavad asjaolud on harilikult seotud teoga.

Dr. Weingart jaotab tähendatud asjaolud järgmiselt: I. Asjaolud, mis seotud teo kordasaatmisega, siia kuuluvad teopaigal viibimine, toimimiseks tarvitatud tööriistade või abinõude omamine, vastavate omaduste, teadmiste ja oskuste omamine. II. Asjaolud, mis viisid toimija teo kordasaatmisele — motiivid, toimimiseks avaldatud tahe. III. Mõjutused, mida teo kordasaatmine esile kutsus toimija enda juures — füüsilised mõjutused, psühilised mõjutused.

Jälgija teeks hästi, kui ta omale iga kriteo puhul paberile üles märgiks, missugused oletatud asjaoludest on käsiloleval juhtumisel olemas ja iga asjaolu juure ruumi jätaks nende põhjal tehtavate oletuste ülesmärgimiseks. Ülesmärgitud oletuste kohaselt tuleb nüüd teadetekogumist juhtida, ja selles seisabki juhusliku ja süstemaatilise teadetekogumise vahe: esimesel juhtumisel võetakse teadetekogumine ette huupi, hea õnne peale, kusjuures mõndagi võib jääda silmapaari vahele, teisel juhtumisel aga talitatakse teadlikult, arvestades kõikide käsiloleval juhtumisel võimalikkude oletustega. Oletame, et jälgijal on oma tegevuspiirkonnas tutvuskond, kelle abi peale ta võib loota teadetekogumise mõttes. Ilma kindla plaanita teateid kogudes piirdub ta harilikult küsimustega, kas keegi on käsiloleva asja kohta midagi kuulnud või märganud, kuna plaanikindla teadetekogumise juures teeb ta omalt poolt asjaolude kohaselt sellele ehk teisele tuttavale ülesandeks nõuetavaid teateid koguda, tähelepanekuid teha, teatavad isikut (-uid) silmas pidada. Siin alles paneb jälgija oma algatuse maksma. (Lõpp järgneb.)

Politsei ja tänavliikumine.

Oskar Angelus.

Umbes nädala eest ilmus ajalehtis sõnum, mille järele Eesti autoklubi kavatses korduvate autoõnnetuste ja kokkupõrgete ärahoidmiseks ülesseada hoiatus-

märgid ristteedele, äkilistele teekäänakutele ja kardetavatele ülesõidukohtadele. Hoiatusmärgid asetatakse postidele, mis püstitatakse eelnimetatud kohtadele. Lin-

navalitsus on, nagu ajalehed teatavad, autoklubi kavatsusega päri ja toetab omalt poolt hoiatusmärkide ülesseadmist mõnesuguse materjali andmisega. Selle kavatsuse teostamisega Tallinnas oleks meil üldse õieti esimene samm tehtud tänavliikumise reguleerimisel meie aja nõuete kohaselt.

Meil kordub praegu nähtus, mida võime tähelpanna terves maailmas — endised sõiduabinõud jäetakse kõrvale, asemele astuvad uued, hobuse asemele astub jõuvanker. Autode ja mootorrataste arv kasvab iga aastaga ning raske on meil praegu ettekujutada, et umbes 20 aasta eest Tallinna tänavatele ilmus esimene auto, mis ka pikemaks ajaks ainsaks jäi, kui ma ei eksin. — Ühenduses sellega aga tekitab päevakorra liikumise reguleerimise küsimused, mis, võib olla, praegusel silmapilgul veel väga akuutsed pole, mis aga — eriti, kui arvesse võtta meie pealinna tsentrumi kitsaid tänavaid ja platse — kahtlemata lähemate aastate jooksul teravaks võivad muutuda, kui jõuvankrite arv samamoodi kasvab nagu viimasel ajal. Muu seas olgu tähendatud, et tänavliikumise küsimus autode ja mootorrataste arvu vahetpidamata kasvamisega praegu igalpool muret sünnitab. Berliinis, näiteks, tõusis see arv läinud aasta jooksul ümarguselt 10.000 võrra; Londonis pannakse toime paar korda aastas teatud kohtadel liikuvate sõiduriistade arvu lugemist, neid kohti oli kuni 1924. aastani 39, praegu on neid 80 — punktide arvu tuli suurendada õige pildi saamiseks, sest liikumine on märksa kasvanud. Sõiduriistade arvu lugemine näitab, et Londonis on liikumine kasvanud võrreldes 1904. aastaga 60 % võrra, sealjuures on hobuste arv vähenenud miinimumini, jõuvankrite arv aga väga kiirelt kasvanud.

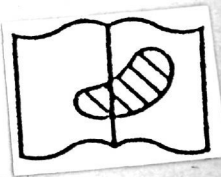
Tänavliikumise reguleerimine on tähtis igale kodanikule, niihästi jalakäijale kui hobusepidajale ja autojuhile, seepärast on see küsimus tähtis ka politseile. Suurtes linnades on selle tõttu ka viimasel ajal lisaks teistele välispolitsei liikidele juure tulnud eriline liikumist reguleeriv politsei, kusjuures igalpool on põhimõtteks võetud, et politsei ei saa olla vaenulik tänavliikumisele, vaid ta peab olema sõbralik, s. o. ei tohi asjata takistusi teha sõiduriistadele, ei tohi aga ka jalakäijate kaitset silmade vahele jätta. New-Yorgis seati ametisse juba 1904. aastal erilisi liikumist reguleerivaid välispolitseiamet-

nikke, nende arv tõuseb praegu 2000, kuid on siiski veel hulga väiksem kui Londonis, kus käesoleval aastal ainuüksi tänavliikumise juhtimiseks ära kulub 7000 politseinikku. Need arvud näitavad kõige paremini küsimuse tähtsust politseile.

Hoiatusmärgid peavad vastama järgmistele nõuetele, kui nende ülesseadmisest tahetakse kasu saada: nende arv peab olema piiratud, nemad ei tohi omalt poolt liikumist takistada, neid peab sõitja kergesti nägema ning nemad peavad arusaadavad olema, hea oleks muidugi, kui nemad vastaksid märkidele, mis enam-vähem rahvusvahelisteks saanud ja millistest selle tõttu võib arusaada nii hästi meie autojuht, kui ka juhuslikult läbisõitev ameeriklane, inglane, sakslane jne.

On vist kõigile arusaadav, et hoiatusmärkide liig suur arv nende mõju vähendab, mispärast neid tuleks asetada ainult sarnastele kohtadele, kus see tõesti on vaja: kitsaste tänavate nurkadele, kus suurem liikumine, raudteeülesõidukohtadele jne., samuti kohtadele, mis hädaohtlikud, kui jõuvankri juhil pole võimalik tee hädaohtlikkust mingil põhjusel arusaada.

Hoiatusmärgid ei tohi omalt poolt liikumist takistada. Hollandis, eriti Rotterdamis ja Amsterdamis, on asi järgmiselt korraldatud. Tänavate nurkadele on asetatud helepunased sildid, millele on märgitud kõik liikumise keelud ja ettekirjutused; siltidel on mitmesugune kuju, iga sõiduriista jaoks (auto, veoauto, mootorratas, jalgratas jne.) on maksuma pandud erikuju, mis ühesugune kõikides Hollandi linnades. Aeg, mil teataval sõiduriistal üldse keelatud vastaval tänaval liikuda, kiiruse ülemmäär jne. on märgitud valgele tahvlile, mis on mahutatud kas sildi peale ehk otsekohe sildi alla. Kõik sildid ja tahvlid kinnitatakse posti külge, mis seisab kõnniteel, majanurgal, nii et üks silt vastavate tahvlitega teise alla paigutatud on. See iseenesest lihtne ja välimuse poolest meeldiv süsteem võimaldab sõiduriistade juhtidele kergelt ja kiiret orienteerimist, see süsteem on ka praktiline just kitsaste Hollandi linnade tänavate tõttu. Praegu töötatakse aga Hollandis juba uue süsteemi kallal, mis peab saama veel ülevaatlilikum, kui senine. Hoiatusmärkidele kavatakse anda ratta kuju. Ratas jaotatakse nagu tunnikella numbri laud mustade kriipsudega 12 ossa, iga sõiduriista liigi jaoks jäetakse üks osa, nii et vastava sõiduriista juhil on tarvis ai-

nult seda ühte osa silmas pidada, mis seda kergem, et hoiatusmärgil, nagu öeldud, on kella numbrilaua kuju. Näiteks, peab veoautojuht silmas pidama ainult kriipsu, mis vastab kellal kella kolme kriipsule. Kui kriipsule on asetatud väikene punane tahvel, siis tähendab see, et vastava täna- nava kaudu on vastaval sõiduriistal kee- latud liikuda, kui tahvli keskpunkt on val- geks jäetud, siis tähendab see, et lubatud on liikuda ainult kraamita, samadele tahv- litele märgitakse ka kellaaeg, kui teatav tänav mõnele sõiduriista liigile teatavatel tundidel suletud. Kui tahetakse lubatud sõidukiiruse ülemmäär teatavaks teha, märgitakse see rohelistele tahvlitele, mis punaste alla mahutatakse. Muu seas olgu tähendatud, et Hollandi kord üldiselt ei tunne sõidukiiruse piiramist, ainult üksiku- tel sildadel ja väikestel tänavatel on politseimäärustega liig kiire sõitmine kee- latud. Üldse hakkab viimasel ajal nii hästi Lääne-Euroopa riikides, kui ka Ameerika Ühisriikides läbilööma põhi- mõte, et mida suurem liikumine, seda suu- rem sõidukiiruse ülemmäär, sest vastas- sel korral muutuks liikumine jõuvankrite- le mõttetuks; praegu on maksimaalseks normiks suuremates Euroopa linnades võetud 40 kilomeetrit tunnis, arvatavasti tõstetakse seda normi veelgi — Praagas, Berliinis ja Viinis on see küsimus praegu päevakorral. Ühenduses sellega seisab aga vastavate linnade politseivõimude nõudmine, et igal uuesti registreeritud au- tol oleksid korralikud pidurid, praegu nõu- takse mitmes kohas, et autodel oleksid pidurid, millede abil kõik neli autoratast korraga võib seisma panna, mõnelpool ka- vatsetakse isegi nõudmine ülesseada, et uutel autodel oleksid pidurid, nagu nemad praegu raudteedel tarvitusele võetud.

Ülalkirjeldatud Hollandis maksev hoiat- usmärkide süsteem vastab igapidi nõud- misele — mitte omalt poolt liikumist takis- tada, sellejuures on hoiatusmärgid aru- saadavad ja võrdlemisi kergesti näha. Olgu siinkohal toodud veel teine süsteem, mille paremus seisab selles, et selle süs- teemi juures märgid kahtlemata paremini sõiduriistade juhtidele silma paistavad. Berliinis on kõikidel sildidel, mis tänav- liikumise reguleerimiseks ülesseatud, noole kuju (muu seas maksab see süsteem ka New-Yorgis, kust see ülevõetud). Kui mingi tänav või plats üldse liikumisele on suletud, siis näitab noole ots maa poole. Noole keskpunkti on mahutatud kolmnurk,

kuhu märgitakse erimäärused. Kui kolm- nurk on täitsa valge, siis käib liikumise keeld kõikide sõiduriistade kohta, kui kolmnurgas leidub kolm musta täppi, siis tähendab see, et liikumine on keelatud autodele, kaks täppi tähendavad, et liiku- mine on keelatud peale autode ka mootor- ratastele, üks täpp tähendab, et liiku- mine on suletud peale jõuvankrite veel jalgrattasõitjatele. Kui noole ots üles- poole näitab, siis tähendab see kõikidele sõiduriistadele, et tuleb ettevaatlikult ja väikese kiirusega sõita. Sarnane hoiatus- märk seatakse harilikult ülesse kohtadele, kus liikumine eriti elav ja hädaohtlik, samuti haigemajade, koolide jne. juurde. Kolmnurka mahutatakse niisugusel korral harilikult seletus, mispärast ettevaatli- kult liikumine on tarvilik. Noole kuju tarvitatakse edasi veel selleks, et näidata missuguses suunas peab liikumine sün- dima: kui noole ots näitab paremale poo- le, tuleb liikuda paremat kätt, kui noole ots näitab vasakule, tuleb liikuda vasakut kätt. Neid hoiatusmärke asetatakse mõni- kord postidele, harilikult aga on nemad ümberpaigutatavad; märgid seisavad ras- ketel betoonalustel ning nende üleviimine ühest kohast teise ei sünnita suuri ras- kusi. Märke on hästi näha, nemad on ise- enesest suured, nool ja kolmnurk on val- geks värvitud, ääred on tumepunased. Märgid ning pealkirjad kolmnurkades on mustad. Kui jalakäijate kohta maksab keeld teatavatel kohtadel üle täna- va või platsi minna, siis joonistatakse sarnane keeld suurte tähtedega kõnnitee kividele. Jalakäija vaatab harilikult kõnniteele ja paneb selle tõttu sarnast keeldu kõige paremini tähele. New-Yorgis ja teistes suurlinnades on sarnaste hoiatustega kat- seid tehtud, mis igapidi õnnestanud, nii et praegu kõik suurlinnad järk-järgult sar- nase süsteemi peale üelähevad.

Ühenduses tänavliikumise reguleerimi- sega hoiatusmärkide abil olgu siin kohal tähelepanu sihitud veel teisele süsteemile, mis eriti väiksemates Lääne-Euroopa lin- nades ikka enam ja enam tarvitusele võe- takse. Liikumise mõttes tähtsamad täna- vad tehakse n. nim. üheteetänavateks (Saksamaal „Einbahnstrassen“), s. t. sõi- duriistad võivad küll takistamatult kõr- valtänavatelt sõita peatänavatele, kuid otsekohene sõit üle peatäna- va ehk sõit vasakule poole on keelatud. Et üle täna- va pääseda, peab vastav sõiduriist, mis kõr- valtänavalt tuleb, pöörama paremat kätt ning võib alles järgmise, teisel peatäna- va

ääres oleva kõrvaltänava kohal üle peatänava sõita. Arvesse võetakse seejuures, et sõiduriist vahepeal on võimaluse leidnud üle tänava pääseda, ilma et üldine liikumine selle all kannataks, ilma et mingi õnnetus juhtuks. Meil Tallinnas oleks sarnase süsteemi maksmisel nii mõnedki kokkupõrked sõiduriistade vahel ärajäänud ja nii mõnigi õnnetus tulemata jäänud; Narva maantee, kuhu välja tulevad mitmed kitsad tänavad, võiks väga hästi tehtud saada sarnaseks üheteetänavaks. mis seda tarvilikum, et seal ka tramm liigub ning kõige enam autosid sõidab. Kohad, kus tänav üheteetänavaks muutub, märgitakse Saksamaal jällegi noolega ära.

Üks tähtsamatest küsimustest on: misuguseid tänavaid teha üheteetänavateks ehk kuhu ülesseada hoiatusmärke, sest selge on, et üheteetänavaid ei tohi üleliigselt olla, nemad raskendavad siiski teatud määral sõiduriistade vaba liikumist, hoiatusmärke ei tohi aga jälle ülaltoodud põhjustel liig palju asetada tänavatele. Suuremates linnades on sellepärast järgmiselt talitama hakatud. New-Yorgi politsei seadis esimesena sisse n. nim. õnnetujuhtumiste plaani, New-Yorgi eeskujul on teised linnad samuti talitama hakanud. Igas politseijaoskonnas on olemas jaoskonna kaart, millele märgitakse kõik õnnetujuhtumised, mis on tingitud liikumisest. Eraautodega juhtunud õnnetused märgitakse sinise lipukesega, äriautodega — punase lipukesega, veoautodega — musta lipukesega, taksomootoritega — kollase lipukesega, mootorrattastega — valge lipukesega, trammidega — rohelise lipukesega, kokkupõrked, kus inimestega õnnetust ei juhtu, roosa lipukesega jne. Kui õnnetujuhtumisel on inimesed surma saanud, mahutatakse kaardile suurem lipp.

Sarnane kaart annab hea ülevaate, või-

maldab politseile seal samme astuda liikumise reguleerimiseks, kus see tõesti vaja, nagu näitab tegelik elu, ja kõrvaldab juhuslike märkide ülesseadmisel. Pole huvitusetä äramärkida, et mitmed tänavad, mis peeti eriti hädaohtlikuks liikumise mõttes, osutusid vähehädaohtlikuteks, kuna kõrvalisematel tänavatel ja tänavnurkadel rohkem õnnetusi ette tuli. Kui tähtis see küsimus on, näitab muu seas Ameerika statistika: Ameerika Ühisriikide kaotused maailma sõjas olid 45.000 meest tapetuna (15 kuu jooksul), õnnetujuhtumiste tõttu liikumise tagajärjel aga hukkub Ühisriikides igal aastal ümarguselt 100.000 inimest.

Lõpuks tuleks veel tähendada, et politsei ülesandeks peaks olema ka sagedane autojuhtide kontroleerimine. Nagu mitme riigi statistilised andmed (näit. Daani, Saksamaa, Tšheho-Slovakkia) näitavad, juhtub suurem osa autoõnnetustest autojuhtide joobnud oleku tagajärjel, mille vastu kõiksuguste hoiatusmärkide jne. abil võidelda ei saa. Kõige pealt peaks politseil võimalus olema autojuhilt, kelle joobnud oleku tagajärjel õnnetus juhtus, sõiduluba kas üldse äravõtta ehk vähemalt pikema aja peale, näiteks kolme aasta peale, nagu see on läbiviidud Daanis, kui mina ei eksis. Üldse ei tohiks sõidulubasid välja anda liig noortele isikutele ning sõidulubade andmist naistele peaks võimalikult piirama. Üheks heaks abinõuks oleks veel autode omanikkude lepingusse, mis autojuhtidega sõlmitakse, paragrahvi võtmine, mille põhjal juht ise peab kõik trahvide kandma, mis tema peale pannakse ettevaatamata või kergemeelse sõidu eest. Saksamaal kavatsetakse muu seas seaduseelnõu välja töötada, mille alusel võib ka jalakäijaid karistada, kui õnnetus juhtus nende ettevaatamatuse ja süü läbi.

Röövmõrtsuka tabamine Koloveres.

Hans Vaev.

13. juunil s. a. peale lõunat teatab Märjamaa jaoskonna politseikomissar, et röövmõrtsukas Sildeberg, kes 12. juunil Ristil ühte naisterahvast raskesti haavas, temalt saapaid ja korvi riisudes, põgenes, täna hommikul Loodna koolimajas uue riisumise toime pani ja kaitseliidu Loodna kompanii pealikuga tulevahetuses oli, viimase peale umbes kümmekond pauku 9 mm. brauningust lasi ja Kolo-

vere metsa põgenes. Märjamaa politseikomissar, kohalik kriminaalametnik, nende ridade kirjutaja jalgratastel ja juhuslikult Märjamaale saabunud kriminaalametnik mootorrattal — algame kiiresti koha peale sõitu.

Meie, jalgrattamehed, jääme juba alguses mootorrattast maha. Sipa metsa vahel kohtame kaitseliidu Märjamaa malevkonna pealiku kapten Unt'i, kes tea-

tab, et kuritegijat tagaajamas on umbes 30 kaitseliitlast, kuid et mees paksu metsa põgenes ja kui kohalik elanik maastikku hästi tunneb, ei või tabamise peale kindel olla. Sõidame edasi Loodna mõisa, kus kaitseliidu Loodna kompanii pealik härra Arnover meid vastu võtab ja meid tutvustab seisukorraga, kaardi peal äranäidates kuritegija arvatava seisukoha ja missugused teed on kaitseliitlaste poolt juba kinni pandud. Ühtlasi teatab, et umbes tund aega tagasi üks kilomeeter Kolovere lossist Loodna poole oli jälle kaitseliitlaste ja kuritegija vahel laskmine. Peale lühikest nõupidamist otsustatakse valvepostisi mõnes kohas veel tihendada, nii et kahtlane koht üsna ümberpiiratud on ja siis rõnga sees otsimist alustada kolmest küljest. Ühest küljest hra Arnover kaitseliitlastega, teisest — kaitseliidu rühma pealik oma meestega ja kolmandamast kohast — sealt, kus kuritegijat viimati nähti — politseikomissar Noor, kriminaalametnik Laasson ja nende ridade kirjutaja. Kriminaalametnik Räästase ülesandeks, kes mootorrattal, jääb hoolitseda, et rõngas küllalt tihe ja kindel oleks.

Sõidame edasi Kolovere poole, et jalgrattaid kohaliku konstaabli juure jätta ja et sealt liikumist jätkata juba jala. Tee peal seisavad ja liiguvad kaitseliitlastest valvepostid. Kohalise konstaabli korterisse jõudes, kuuleme, et kriminaalametnik Eiland ühes kohalise — Kolovere, Luiste, Risti, Sooniste konstaablite ja kaitseliitlastega on metsas otsimist juba alustanud, ja et umbes veerand tunni eest on metsas laskmist kuulda olnud. Meie seame kohe oma sammud sennapoole metsa, kust paukusid kuulnud. Esiagne kavatsus kedagi kohalikku elanikku kaasa võtta jääb ära, sest Laasson tunneb maastikku. Üksikust metsaperest teateid kogudes kuuleme, et siin paukusid umbes poole tunni aja eest kuulnud. Teises üksikus metsatalus on aga paukusid juba kolmveerand või ühe tunni aja eest kuulnud. Jatkame liikumist paukude suunas. Korraga näeme puude vahel kriminaalametnik Räästast ühes kohaliku metsavahi ja mõne kaitseliitlasega, kes seletavad, et tagaetav peab siin selle-

sama metsa sees olema, kuna ta natukese aja eest, järellastud paukude peale vaatamata, siia jooksnud.

Et mets suur ja inimesi ei jatku teda ühekorraga läbi „traalimiseks“, otsustatakse seda kahel korral teha. Vastaseleva metsa tee peal on vahid juba üles seatud. Alustame ahelikus käiku läbi paksu padriku. Läheme juba tükikese aega, aga ei ole midagi näha ega kuulda. Tuleb niisugune mõte, et kui teda nüüd kätte ei saa, mis siis inimesed ütlevad? Otse käte vahelt jookseb ära, oleks piinlik. Jõuame metsatee peale välja. Näen seal mehe seisvat. Ligemale minnes leian üllatusena seal juba Lääne-Saare kriminaalkomissari hra Vau ühes politseikoeraga. Varsti on ka teised otsijad seal. Peale lühikesi pärimisi asjakäigu üle otsustab hra Vau ise ühes koeraga ja mõne mehega sinna kohta minna, kus kuritegijat kõige viimati nähti, et koera jälgede peale panna, kuna kõigil teistel tuleb endid vastaspool metsa servas ahelikuna ülesseada ja oodata põgeneja tulekut, sest kõik lootused jäävad nüüd koera peale; paksus metsa padrikus on raske kuritegijat üles leida olemasoleva inimeste arvuga, pealegi läheneb juba õhtu videvik.

Jõudsime oma kohtadele ja mõne aja pärast kostab sealt, kuhu läks hra Vau koeraga, pauk, segased hääled ja lühikese vaheaja järele teine pauk. Ootan sihi peal nagaani laskevalmis käes hoides ja hinge kinnipidades, kuulates, kas ehk põõsastes sahinat kuulda ei ole, mis kuritegija lähenemist tähendaks, kuid selle asemel kostavad sealt, kus paugud käisid, hüüded „tulge siia, käes“. Silmapilk on kõik seal. Politseikoera terav nina oli paksu põõsaste ja rohu sees lamaja kuritegija üles leidnud. Nüüd seisib ta norus peaga ja rauds kätega. Kuritegija tabamise au jäi politseijuhile hra Vau'le. Kuid kõige suurem on küll selle halli hundi tõugu peni „Välk'i“ teene, sest ilma temata oleks peaaegu võimata olnud õhtu ämaruses, paksus padrikus, kus 3—4 sammu kauguselt lamajat enam ei näe, kuritegijat tabada ja kõik nähtud vaev oleks võinud ilma tagajärgedeta jääda.

Uurimine rongide kokkupõrkamiste puhul.

Kui juhtub mingi raudteeõnnetus, siis kerkib esimeses järjekorras päevakorrale küsimus, mis või kes oli süüdi, et õnnetus juhtus ning õnnetusele järgneva uurimise sihiks on mitte ainult süüdlaste kindlaks-tegemine ja kohtu alla andmine, vaid just tulevaste õnnetuste võimalik ärahoidmine. Küsimust, kes oli õnnetuses süüdi, selgitatakse tunnistajate ja asjasse segatud isikute (vedurijuhi, tema abilise, jne.) ülekuulamise abil. Kui isegi oletada, et kõik ülekuulatavad isikud asja seletavad ja kirjeldavad parema teadmise järgi, on siiski väga tähtis teada saada, kuivõrd võib uskuda seda, millest kõnelevad tunnistajad ning asjasse otsekohe segatud isikud. Asi seisab ju selles, et tunnistajate kirjeldused — kuidas ja millal juhtus õnnetus, missugustel asjaoludel jne. — õige tihti teineteisele risti vastu käivad. See asjaolu, mida võivad kinnitada kõik kriminaalistsid, kes kord uurimist toimetanud rongiõnnetuse korral, ei ripu tihti sellest ära, et üks või mitu tunnistajatest teadlikult valetavad, teadlikult asja teistmoodi kirjeldavad, nagu see, nende teada, sündis, vaid sellest, et isikutel puudub and objektiivselt ja rahulikult jutustada sündmusest, mis väga kiirelt lõppes ning pealtvaatajatele ja kannatajatele hirmu peale ajas, eriti veel nende pealtvaatajatele, kes otsekohe või kaudselt asjasse segatud, nagu roopaseadjad, jaamaülemad jne. Sarnased õnnetused ja kõik nendega ühenduses olevad kõrvalise tähtsusega sündmused mõjuvad hingeliselt ühe inimese peale teistmoodi kui teise peale ning sellest tulebki, et kirjeldus ühesugune pole.

Uurimise toimetamisel on tähtis, kõiki seda arvesse võttes, selgusele jõuda, kuivõrd asjalik ja objektiivne on ühe või teise tunnistaja seletus. Selleks võetakse tarvitusele n. nim. psüühilised uurimismeetodid (psüühotehnilised uurimisviisid), mille abil kindlaks võib teha, kas väärrib ja missugusel määral väärrib ühe või teise isiku tunnistus usaldust, s. o. võib selgusele jõuda, kas ülekuulataval on võime objektiivselt kirjeldada sündmust, mis komplitseeritud ja kiirelt aset leiab. Sarnane psüühotehniline uurimine ise sünnib järgmiselt. (Peab tähendama, et sarnaseid uurimismeetodeid õige palju on, allpool kirjeldatud uurimisviis on Stern'i poolt tarvitusele võetud ning nimetatakse ka Stern'i

meetodiks.) Isikule, kellega katseid tehtakse, näidatakse mingi pilt kolme minuti jooksul ja palutakse teda pildi üksikasjadele erilist tähelepanu pöörata. Siis võetakse pilt ära ning isikule pannakse ette täpselt kirjeldada pilti. Peale selle loetakse katsealusele ette 32 küsimust, mille peale tuleb kirjalikult vastata. Küsimused loetakse veel kord ette ning katsealusele pannakse ette, neid kirjalikke vastusi allakriipsutada, mis nende arvates nii õiged ja täpsed on, et nemad võiksid tarbikorral vanduda, et vastused õiged on. Kui vastus paistab kahtlane olévat teistkordsel küsimuste ettelugemisel, siis tuleb vastuse kõrvale asetada küsimusmärk. Kõik küsimused käivad muidugi mõista näidatud pildi sisu kohta. Kui nüüd õigeid vastusi tähendada sõnaga „õ“ ja valevastusi tähega „v“ ning jagada õigete vastuste arvu „õ“ õigete plus valevastuste arvu „õ“+„v“ läbi, siis saame juhtumisel, kui kõik antud vastused õiged olid, tagajärjena $\bar{o} : \bar{o} = 1$, s. o. isiku tunnistusvõimet tuleb hinnata 1-ga. Kui kõik vastused valed olid, siis on tagajärg $o : v = 0$, s. o. isiku tunnistusvõimet tuleb hinnata 0-iga. Nagu jutustab Dr. med. Max Grünwald, kes ise palju tegemist teinud niisuguste katsetega, andsid katsed, mis ettevõeti Berliini kaubandusteaduse ülikoolis üliõpilastega tagajärgi, milliste alusel kõige halvemaks katsete tagajärjeks tuleb pidada 0,64, teiste sõnadega vastas kõige halvem tunnistamise võime suhtes üliõpilane 32 küsimusest 20 peale õieti ning 12 peale valesti (arvesse tuleks veel võtta, et nende katsete juures pilti ainult ühe minuti jooksul näidati). Kui nüüd nende isikutega, kes võivad tunnistajateks olla rongiõnnetuse põhjuste selgitamisel, ülalkirjeldatud katseid teha ja kui selgub, et katsete tagajärjeks on ühe või teise tunnistaja suhtes samuti 0,64 ehk veelgi vähem, siis on selge, et sarnaste tunnistajate ütelustele ei saa suurt rõhku panna, sellejuures tuleb aga veel kord meele tuletada, et see pea alati kunagi sellest ära ei ripu, et keegi teadlikult valetab, mitte sellepärast pole seletused õnnetuse kohta vildakud, vaid ainult selle tõttu, et mõni isik ei suuda, tänu psüühilistele omadustele, objektiivselt sündmust hinnata ja kirjeldada; ebatäpsed seletused pole pahatahtlikud, vaid ripuvad ära inimese võimest.

Tihti tehakse ka järgmiseid katseid inimestega selle kohta, kas nemad kõrvale kalduvad sündmuste kirjeldamisel, s. o. kas nemad pööravad tähelepanu sündmusele enesele või panevad pearõhku kõiksugustele kõrvalise tähtsusega asjaoludele, mis sündmusega ühenduses. Katsealustele tehakse ülesandeks lugeda kriipsusi, mis risti ja põigiti tahvlile tõmmatud, ühtlasi peavad nemad aga ka tähepanelikult etteloetavaid sõnu ja arveid kuulama; iga näiteks arvu juures, milles leidub 8 tuleb paberile teha kriips ning iga tähe „a“ kuulamisel paberile teha rist. Teine katse on järgmine: katsealusele näidatakse kolme minuti jooksul pilti, mis kujutab mingit sündmust, samal ajal loetakse temale ette mingi jutustus. Katsealusele tehakse siis ülesandeks lühidalt kirjalikult tähendada pildi ning jutustuse sisu. Sarnaste lihtsate abinõudega võidakse katsealuse-tunnistaja suhtes selgusele jõuda, kas tema suudab mitu asja korraga tähelepanna, meeles pidada ning kuivõrd täpsed on tema kirjeldused.

Kui raudteeõnnetuse põhjuste uurimine tahab oma eesmärgi saavutada, s. o. kui tahetakse tõesti kindlaks teha, mis oli õnnetuse põhjuseks, siis tuleb ülekuulamistel tingimata rõhku panna psükoloogilisele küljele. Ainult sel teel on võimalik ära kasutada kõikide tunnistajate seletusi, ka siis, kui nemad teineteisele risti vastu käivad, sel teel on võimalik lõppude lõpuks saada sündmusest enam-vähem täpse ettekujutuse. Et uurimisel mitte asjata aega viita ja kohe tunnistajate vastukäivaid seletusi selgitada, on hea, kui ülekuulamist toimetab sarnane kriminaalametnik, kes oskab psühhotehnilisi katseid teha ja nende alusel tunnistajate seletuste tõe truudust hinnata. Tunnistajale pannakse kõigepealt ette, tervet sündmust nii kirjeldada, nagu see temal meeles on. Siis paneb uurija-ametnik tunnistajale küsimusi ette, mis võivad selgust asjasse tuua ja ühtlasi ka näidata, kui hästi tunnistajal on sündmus meeles ja kui hästi tema õnnetusega ühenduses olevaid asjaolusi tähelepani. Kõik ettepanud küsimused ja vastused nende peale pannakse kirja. Mõistagi peab uurija-ametnik end igapidi hoidma küsimuste ettepanemisest sarnasel kujul, et oodetav vastus tunnistajale selge on, sest tegelik elu on näidanud, et paljud tunnistajad selle tõttu ebatäpseid vastusi annavad ja küsija mõju alla langevad uurimisel, need n. nim. suggestiivsed küsimused

on hädaohtlikud ja võivad asja tumedaks ning keeruliseks teha. Tunnistajale võib küll lubada ülekuulamisel kasutada kirjalikka andmeid ja tehtud märkusi sündmuse kohta, mingil tingimisel aga pole lubatav kasutada valmis kirjutatud seletusi ja neid protokoleerida, sest sel teel võib uurimise materjali sattuda täpselt läbi mõeldud ja väljatöötatud kirjeldus tunnistaja enese või kellegi teise isiku kasuks ja puhtakspesemiseks süüst.

Üheks tähtsaks abinõuks rongiõnnetuste kõrvaldamiseks on raudteeametnikkude katsed enne lõpulikult teenistusse võtmist. Nagu teatab juba nimetatud Dr. Max Grüneward, uuris Saksa riigiraudteede valitsuse psühhotehniline osakond kaks rongiõnnetust, kus igakord kaks rongi teineteisega kokkupõrkasid. Mõlemad juhtumised leidsid aset pimedal ajal, sügisel, tiheda udu ajal, Berliini eeslinnadesse viivatel raudteedel. Uurimiste eesmärk oli kahesugune: eesvalt taheti kindlaks teha, kas ja kuidas mõjub udune ilm ehk teised asjaolud teenistuses olevate raudteeametnikkude teenistuse kohustetäitmise peale ja teiseks, kas polnud mõõduandev rongide õnnetustel kõige pealt see asjaolu, et üks või teine ametnik ei suutnud oma kohuseid korralikult täita. Esimese sündmuse käik on lühidalt järgmine: kaubarong X sõitis tiheda udu ajal A. vaksalis seisvale rongile Y otsa ja lõhkus ühe vaguni puruks, ka kaubarongi vedur ja üks vagun sai kannatada. Korrapidaja ametnik B. seletas, et tema peale Y rongi sissesõitu jaamatee kinni pani ja et siis, kui õnnetus juhtus ning tema jaamahoonest välja ruttas õnnetuskohale, veel selgelt näha oli, et signaal tõesti näitas, et tee on kinni pandud. X rongi vedurijuht D. seletas, et signaal näitas, et jaama võib sõita, s. o. et tee on vaba ja et tema teist rongi tähelepani alles siis, kui mõlema rongi vahe oli vaevalt 50 meetrit. Rongisaatja F. seletas, et tema vedurijuhi D. kõrval seisis ja et signaal tõesti näitas, et tee on vaba. Veduril sõitsid veel kaks ametnikku, kes signaali näha ei võinud, sest nende asukohalt oli see võimata, nemad tähendasid, et nemad umbes 100 kuni 150 meetri kaugusel korraga nägid Y rongi tagumise vaguni tulesid. Olgugi, et X rong suure kiirusega ei liikunud, polnud siiski võimalik läheda maa tõttu rongi õigel ajal seisma panna ning rongiõnnetust ärahoida. Umbes samasugusel kujul sündis ka teine õnnetus. Jällegi valitses tihe udu. Kaubarong W. sõitis

sõidurongile Z. otsa. F. jaama korrapidaja-ametnik K. seletas, et tema tee kinni pannud, seda tõendas raudteeametnik L. Kaubarongi vedurijuht G. aga seletas selle vastu, et tema väga väikse kiirusega sõitis suure udu tõttu ja et tema hästi nägi, et signaal näitas, et tee on vaba. Kümme meetrit enne jaama kuulis tema hoiatuskisa, kuid siis oli juba liig hilja ning kokkupõrge oli möödapääsematu. Seda tõendas omalt poolt konduktor H., kes veduril sõitis. Keegi raudteeametnik M., kes juhuslikult sel ajal väljas viibis ja nägi, kuidas kaubarong jaama sõitis, seletas, et tema tähelepani, et kaubarong väga tasa liigub, selle peale vaatamata, et signaal näitab, et tee on lahti.

Psükotehnilised katsed andsid kõne all olevate ametnikkude suhtes järgmise pildi: tunnistaja M. katsete tagajärjeks oli 0,52 Sterni meetodi järele (s. o. õige halb tagajärg). Kaubarongi vedurijuhi G. katsete tagajärjeks oli 0,49 — veel halvem võime õigeid, tõele vastavaid seletusi anda ja sündmusi kirjeldada. Katsete juures, milliste abil kindlaks tehakse, kas suudab keegi täit tähelepanu pöörata tähtsamale asjale, kõrvale jättes vähem tähtsaid asju ning sündmusi, seisis esimesel kohal korrapidaja ametnik K., üheksandal kohal korrapidaja ametnik B. ning mõlemad kaubarongide vedurijuhid 15. ja 16. kohal, s. o. viimastel kohtadel, sest katsealusi oli kõigest 16. Mõlemate kaubarongide vedurijuhtidega tehti erilisi katseid veel Dresdenis ja selgus, et vedurijuht D. tegi 72 viga ja G. 42 viga vile ja piduri tarvitamisel, peale selle tegi D. 24 ning G. 35 viga manomeetri käsitamisel. Mõlemad vedurijuhid osutasid ametnikkudena, kes hästi oskavad tähelepanna, kuid kes tegu- ja otsustusvõimetus muutuvad, kui on tegemist mitme erutusega korruga. Arusaamine oli samuti halb, igat seletust tuli mitu korda korrata ning tagajärg oli siiski väikene, arusaamise

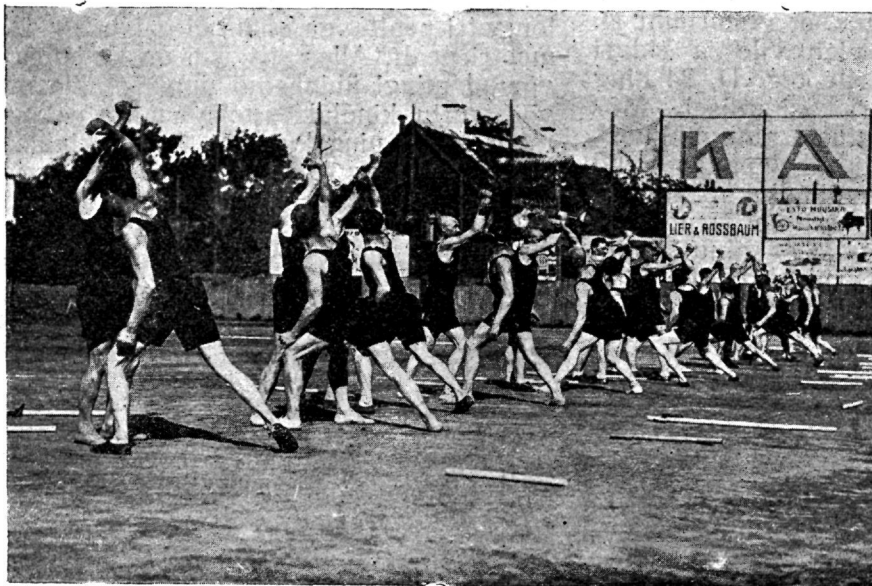
võimet vähendas veelgi halb mälu. Tehnilised teadmised olid nõrgad. Kokkuvõetult jõuti ka Dresdenis otsusele, et mõlemad vedurijuhid oma senistele kohtadele sugugi ei kõlba. Kui nendega oleks katseid tehtud enne teenistusse võtmist, siis oleks neid kindlasti tagasi lükatud. Kõigist sellest selgub, kui tähtis on psükotehnilised katsed ja kui tarvilikud nemad on ainuüksi juba rongiõnnetuste ärahoidmiseks.

Mis lõpuks nüüd veel puutub udusse ja õnnetuste korral tunnistajate seletustesse udu paksuse kohta, siis selgub tihtipeale, et ühed tunnistajad ühte seletavad, teised teist. Kuid siin peab arvesse võetama, et õhuvoolude tõttu udu paksus tihti muutub. Muidugi mõista on õnnetuses süüdlase isiku kindlakstegemisel ja süüümbra küsimuse otsustamisel sarnastel juhtumistel väga tähtis, kui paks oli udu. Kahjuks peab aga tunnistama, et mingit mõõdupuud veel olemas ei ole, mis võiks aluseks võtta udu paksuse kindlaks tegemisel. Meteoroloogiliste jaamade poolt tarvitusele võetud ning rahvusvaheliselt maksma pandud normid on küll täpsed, neid aga raudteesõitude otstarbeteks tarvitada ei saa, arvu vahed on liig suured. Nii, näit., märgitakse 0-iga, kui 50 meetri pealt märki näha pole, 1-ga, kui märk paistab 50 meetri pealt, aga enam ei paista 200 m. pealt, 2-ga, kui märk paistab 200 m. pealt, kuid enam ei paista 500 m. pealt jne., 6-ga, kui märk paistab 4 kilomeetri pealt, aga enam ei paista 10 kilomeetri pealt. Alles siis, kui on tarvitusele võetud mingi ühine mõõdupuu, mille abil võib ruttu kindlaks teha udu paksust raudteeliinil ning kui on täpselt kindlaks tehtud, missuguse kauguse pealt võib teatava udupaksuse juures veel signaali näha, saab kindlaks teha, kui võrd rongijuhid olid süüdi rongide kokkupõrgete korral.

Ülesvõtted Tallinna—Riia politseivahelistest spordi- võistlustest 5. ja 6. juunil 1926 a.

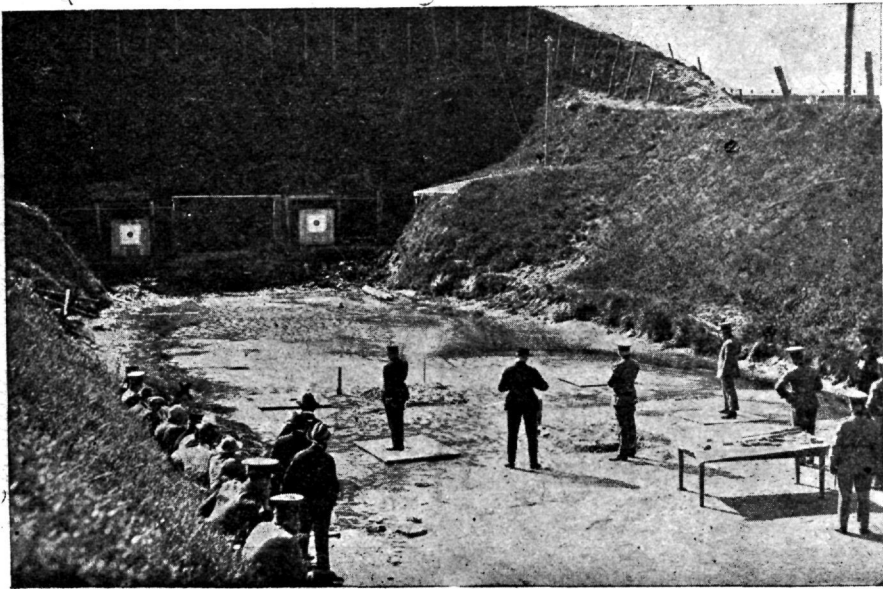
II.

Riia politsei vaba-
harjutuste lõpp.

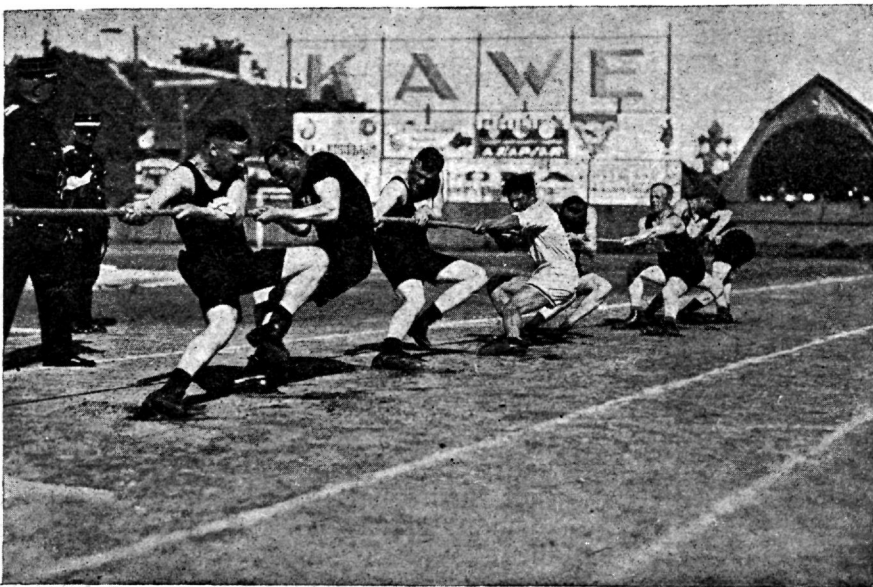

Meie politseikool
demonstreerib Jiu-
Jitsu võtteid.

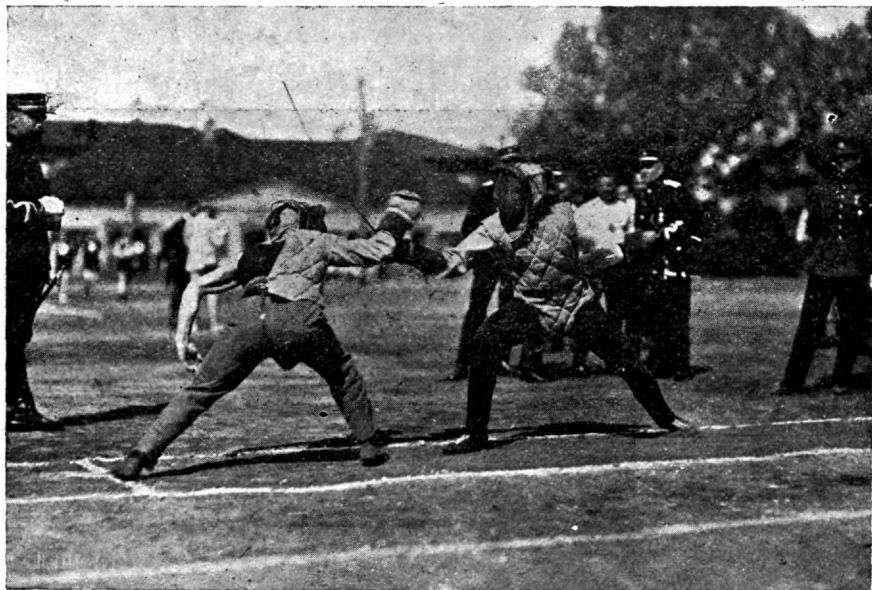

Laskewõistlused
Juhkentali laksetiiris
(X) Peakõhtunik kol.
lt. Engmann.

Kõievedu.
Eesti meeskond.

Vehklemine.

Naistega kauplemine.

Sõnad „naistega kauplemine“, „äritegemine valgete orjadega“ jne. ajavad hirmu peale harilikkudele kodanikkudele, eriti perekonnaisadele ja -emadele ning noorte tütarlastele. Täie õigusega. Meie päivil langeb nende isikute ohvriks, kes on omale elukutseks valinud kaubelda teiste inimestega nagu loomadega, palju noori naisterahvaid. Sõja-aastad ja samuti aeg peale maailma sõja lõppu on esile toonud nähtuse, mis tingitud rasketest ja erakordsetest oludest, et noorsugu teha võib ja tegelikult ka teeb, mis ta iganes tahab, täitsa iseseisvalt talitab nõu küsimata ja vanemate inimeste hoiatuste ning nõuandmistele peale vaatamata. Noorsugu on saanud iseseisvaks ja vabaks — mõnikord liig vabaks. Paljud tütarlapsed, kes olude sunnil ehk oma tahtmise tõttu täitsa omaette elavad ja tegutsevad, otsivad kohti, rändavad välja, sattuvad kokku kõikisuguste inimestega ning langevad tihti ülikavalate kuritegijate — naistega kauplejate — võrku.

Alles mõne aja eest tegi Rumeenia politsei kindlaks, et Rumeenias on tegutsemas kardetav kuritegijate salk, kes tütarlapsi oma ligi meelitab ja siis välismaadesse viib ning lõbumajadesse müüb. Veel varem läks Vene politseil korda avalikuks

teha ühte õige suurt ja eeskujulikult organiseeritud hiinlaste kuritegijate salka, mille liikmed tegutsesid üle terve Euroopa, eriti aga Venemaal, keskkohaga Odesas ning Ungaris, Rumeenias, Tšehoslovakkias ja Saksamaal; halastamatult müüdi „elav kaup“ Lõuna-Ameerika riikide lõbumajadesse igavesse orjusse. Olgugi, et rahvasteliit on hakanud tõsiselt tähelepanu asjale pöörama, palju tööd teinud, andmeid kogunud ja ettepanekutega pööranud üksikute riikide poole, ei ole see igapidi kiiduväärne töö veel suutnud vilja kanda. Mitmed riigid on teatanud, et nemad ettepanekutega on nõus, kuid veel kaugeltki kõik pole seda teinud, osalt just need riigid, millede valitsuste nõusolek selles küsimuses kõige tähtsam oleks. Kuid kui ka kõikide riikide valitsused ühinevad rahvasteliidu poolt ülesseatud põhimõtetega, ei tähenda see veel kaugeltki, et küsimus on sellega likvideeritud: kuritegijate kasu on liig suur ning tarvidus elava kauba järele mõnes riigis liig elav, et keelud ja hoiatused, suured karistused ja ähvardused üksi suudaksid midagi ära teha. Siin tuleb leida teisi abinõusid.

Eriti suur on naistega kauplemise hädaoht alati sadamalinnades, kus nii-kui-nii

juba liigub kirju publik, kus elu üldse enam kihab kui mujal, kus meelitused ja suured lubadused harilikult head pinda leiavad ning kõige eesmärgilt, kus ohvrite äraviimine laevadel võrdlemisi kerge. Suuremate sadamalinnade politseiüksuste ülesannete hulka kuulub seepärast ka esimeses järjekorras valvamine sadamates selle järele, et kuritegijad ei saaks väljavedada petetuid naisterahvaid; väga tihti osutub see aga võimatuks: mõni daam sõidab ohvriga „seltsilisega“ väljamaale ning seltsiline sõidab hea meelega, sest lubatud kuupalk on suur ning mõnususi palju, mõni naisterahvas on viisakale välismaalasele „mehele läinud“ ning sõidab mehega viimase kodumaale, kes seda saab keelata. Sarnastel juhtumistel on võimalik vaestele, petetud naisterahvastele abi anda politsei poolt ainult siis, kui naisterahva kaaslane — kas mees või naine — seisab põhjendatud kahtluse all kui naistega äritegija. Tihti peale valivad kuritegijad oma ohvrid ka väljarändajate seast, kes, maale tulles, ei tea kuhu minna ja kust teenistust leida. Eriti hädasohtlikud on selles mõttes Lõuna-Ameerika riigid, kus nõudmised elava kauba järele eriti suured.

Kuidas ja mis eesmärgiga sünnib naistega kauplemine, mille all mõistetakse naisterahvaste vägivaldset äraviimist? Kauplejate-kuritegijate eesmärgiks on muidugi mõista ainult hea vahekasu teenimine, olgugi, et see sünnib teiste inimeste, noorte inimeste eluõnne ja saatuse kulul. Väga tihti võib ajalehtis lugeda kuulutusi, umbes järgmise sisuga: „Otsitakse kohe reisimiseks väljamaale noort tütarlast, mitte üle 25 a. vana, hea väljanägemisega; palk ja muud tingimised on head. Pakkumised ühes päevapildiga saata selle lehe talitusele X.Y.Z. (või mõne muu tähe) all.“

Tütarlapsed, keda meelitab hea palk ja tihti kõige pealt väljavaade maailma näha ning reisida, pakuvad end teenistusse ning langevad kuritegijate võrku. Õige tihti on kuulutustes pakkumiste sisseandmise ning ärareisimise tähtaeg võetud väga lühikene, see on arusaadav, sest kuritegijad tahavad nii ruttu kui vähegi võimalik põgeneda. Majandusolud, halb vahetud perekonnaga, järeelmõtlematus ja iseäranis kergemeelsus on põhjusteks, mispärast tütarlapsed ikka ja ikka veel kuritegijate kätte sattuvad. Mõistagi, on kuritegijatel neil juhtumistel kõige ker-

gem tööd teha, kui majandusline olukord raske ja kibe rahapuudus sunnib noort inimest väljapääseteed leidma kitsikusest. Tütarlaste võrgutamiseks toimivad kuritegijad igati erilise süsteemi järgi: mõni otsib lastekasvatatajaid, teine reisiseltsilist, kolmas noori näitlejannaid, neljas naiskelnerisi parematesse kohvikutesse jne. jne. Peavahendid, mille abil kuritegijad töötavad, on ajaleht. Seda ei saa muidugi mõista panna ajalehtedele süüks. Isegi kui kuulutuste süsteemi muuta ja, näiteks, kahtlaste kuulutuste tootajalt nõuda isikut tõendavaid dokumente, ei anna see mingisuguseid tagajärgi: nimed ei mängi mingit osa, sest nagu igal rahvusvahelisel kuritegijal, on ka naistega kauplejatel hulk isikutunnistusi, välispasse, mis kõik võltsitud ja igati ise nime peale välja antud. Kuulutuste sisu ei ärata harilikult ka mingit kahtlust ning kuritegija võib talituse saadetud näopiltide alusel oma ohvrid välja valida.

Äraviimine sünnib kas sunniviisil, naisterahvaste tahtmise vastu — seda meetodi tarvitavad kuritegijad aga võimalikult harva, ainult häda sunnil, kui teist teed ei ole, või aga kõiksuguste lubaduste abil: head palka maksta, kerget tööd anda j.n.e.

Nagu iga kauplemine, koosneb ka naistega kauplemine sisseveost, väljaveost ning transiidist. Naistega kauplemine on võimalik muidugi ainult seal, kus olemas on salajased lõbumajad ja kus politsei ei suuda selle nähtuse vastu võidelda. Umbes poole aasta eest teatasid ajalehed, et ühe Lõuna-Ameerika riigi kõrge võimukandja (sõjaministri abi) on segatud naistega kauplemisse, päeval oli mees korralik, otse eeskujulik ametnik, kes öhtul ja öösel muutus põlastusvääriliseks kuritegijaks. Kas siis on ime, et politsei ei taha või õigemini ei suuda salalõbumajade vastu võidelda? Ühel või teisel kujul, suuremal ehk vähemal määral õitseb naistega kauplemine igalpool: riikides, kus eralõbumajasid ei ole, õitseb väljavedu ja transiit ning võib kindlasti öelda, et peaaegu 100% neist naisterahvastest, kes on korruga jäljetult kadunud, naistega kauplejate kätte on sattunud. Arusaadavalt puuduvad meil sel alal igasugused statistilised andmed, kuid üks on kindel, et arv kohutavalt suur on Euroopas üldse, eriti aga neis riikides, kes majandusliselt sõja tagajärjel raskesti kannatanud, eriti Saksamaal, Ungaris ja ka Austrias, Poo-

las ning Tsheho-Slovakkias ja Rumeenias.

Võitlus naistega kauplemise vastu on üks tähtsamatest ja raskematest kriminaalpolitsei ülesannetest, kriminaalpolitsei teened sel alal pole väiksed, kui arvesse võtta hiigla raskusi selles võitluses. Palju on ära teinud ka rahvusvaheline kriminaalpolitseiline komisjon, sest ainult siis, kui üksikute riikide politseiasutused vahetult käsikäes töötavad, on võimalik edusamme teha. Peatoeks politseile selles võitluses aga peavad kodanikud ise olema, kes kahjuks väga tihti veel täitsa ebateadlikud nende hädaohtude suhtes, mis ähvardavad noori tütarlapsi meie päivil ja kes tihtipeale õigel ajal ei teata politseile, kui keegi perekonnaliigetest on jäljetult kadunud: ainult kiire tegutsemine võimaldab abi tuua.

Mis nüüd lõpuks veel puutub naistega kaupleja isikusse, siis tuleb tähendada, et see kuritegijate liik nõuab kavalaid inimesi, kes peavad olema ka head kaupmehed, et oma „kaubast“ suure vahekauga lahti saada. Need kuritegijad peavad olema intelligentsed, kavalad inimesed kiire otsustusvõimega, selle kõrval aga peab nende välimus olema meeldiv, nende väljaastumine sümpaatlik ja äratama usaldust. Harilikult on need kuritegijad pärit headest perekondadest, on saanud hea kasvatuse ja hariduse, kuid pole ühel või teisel põhjusel suutnud seltskonda püüsimis järele, on sattunud valeteele ning lõpuks täielikult andunud kuritegevusele. Need isikud tunnevad inimesi, eriti naisterahvaid, oskavad nendega ümberkäia vastavalt iga naise iseloomule.

Ametlik osa.

Käsukirjaga 23. juunist 1926. a. nr. 49 siseministeeriumile

on avaldatud teadmiseks Vabariigi Valitsuse otsus 22. juunist s. a. (prot. nr. 64, p. II):

„Määrata siseministri kohustetäitjaks sõjaminister kindralstaabi kindral-majoor J. Soots ja rahaministri kohustetäitjaks kaubandus-tööstusminister E. Vebermann“.

Käsukirjaga 23. juunist 1926. a. nr. 47 siseministeeriumile

on avaldatud teadmiseks Vabariigi Valitsuse otsus 18. juunist s. a. (prot. nr. 62, p. IX):

„Arvesse võttes Tartu tervishoiu polit-

seikomisari Jaan Mägi 25-e aastast korralikku teenistust politsei alal Tartu linnas ja maakonnas, määrata politseikomisari Jaan Mägi'le rahalist autasu kolmkümmend viis tuhat marka kauaaegse hoolsa teenistuse eest“.

Käsukirjaga 18. juunist 1926. a. nr. 43 siseministeeriumile

on avaldatud teadmiseks Vabariigi Valitsuse otsus 11. juunist s. a. (prot. nr. 59, p. V):

„Arvesse võttes Särevere raiooni konstaabli Georg Jürgenson'i 20-ne aastast korralikku teenistust Säreveres Järvamaal, määrata konstaabel Georg Jürgenson'ile rahalist autasu 20.000 marka kauaaegse hoolsa teenistuse eest“.

Väljamaalt.

Taskuvaraste kool Berliinis.

Lisaks mõne aja eest Viini ja Pariisi politseivõimude poolt avalikuks tehtud kuritegijate koolidele Viinis ja Pariisis tuleb nüüd teada, et ka Berliinis tegutses kuritegijate kool, erikool taskuvarastele. Nimelt läks Berliini kriminaalpolitseil korda tabada rahvusvaheliste taskuvaraste salka, mis koosseis ühest vanast taskuvargast-õpetajast ja tema õpilastest. Viimaste nädalate jooksul kasvas toimepandud taskuvarguste arv Berliini eeslinnas Charlottenburgis ko-

hutaval määral. Rahakotid, taskukellad jne. läksid kodanikkudel saladuslikult kaduma — mitte ainult tänavatel, vaid ka omnibussidel ning trammidel. Kriminaalpolitsei jõudis mitmesuguste tundemärkide järele otsustades arvamisega, et asjasse on segatud politseile ammu tuntud, mitmel korral taskuvarguste eest karistatud, rahvusvaheline taskuvaras Gross, kes Poolast pärit on ja tihti Berliinis töötab. Saadi Grossi jälgile ning hakati meest tähepanelikult jälgima. Kõigepealt tehti kindlaks, et Grossi alati

saadavad tänaval kaks noort isikut, kes — nagu varsti kindlaks tehti — Kölnist pärit on. Võeti lisaks juba jälgimisele määratud ametnikkudele uusi abiks; varsti läkski korda näha, kuidas üks Grossi saatjatest ühele härrale lähenes ning käe tema tasku pistis, kuna teine samal ajal daamilt, kes härraga koos kõndis, käekoti ära võttis. Nooredmehed jooksid peale selle ühele trammile, katsumis ka seal vargust toimepanna, mis neil aga korda ei läinud, sest kriminaalametnikud arreteerisid mehi. Ka Grossi ennast läks korda veel sama päeva õhtul kinni võtta. Eeluurimisel tehti kindlaks, et Gross mõne kuu eest avas Berliinis korrapärase kooli taskuvarastele ja et õpilased, keda politsei areteeris, paremate õpilaste hulka kuulusid, kes võisid juba „praktilist tööd” teha. Õpilased töötasid juba täitsa iseseisvalt, kuid siiski veel Grossi järelevalvel, kes neile nende töö juures kõiksuguseid märkisi andis ja neid kõigepealt hoiatas, kul kriminaalametnik lähenes. Asi seisab muuseas veel selles, et Gross kõiki Berliini kriminaalpolitsei ametnikka näo järele tundis, mis temal muidugi suureks abiks oli varguste toimepanemisel.

Poliitiliste vangide põgenemine Siberis.

Vene ajalehed teatavad pikemalt poliitiliste vangide põgenemisest, mis aset leidis Siberis, Tschita linnas, ja mis toimepandi pikema ettevalmistuste järgi: põgenemise plaan ja selle läbiviimine on iseenesest algupärased ja huvitavad. Tschita linna vangimajas viibisid peasjalikult poliitilised vangid, kel juba pikemat aega kavatsus oli mingil teel põgeneda; seda tuleb igatahes järeldada põgenemise läbiviimisest, mida oli läbiviidud kujul vaja hästi organiseerida. Kõigepealt läks vangidel seni veel selgitamata kombel korda muretseda põgenemiseks tarvisminevaid riistu: saagisid, viilisid, kõiest redeli, kirveid jne. Kui riistad olid muretsetud, siis palusid vangid administratsioonilt luba korraldada muusika- ja tantsupidu, mida kavatseti toime panna eriti suures vangikambris. Vangimaja administratsioon oli ettepanekuga päri. Administratsiooni poolt muretseti kohale ka peoks tarvisminevad muusikariistad: gitarre, balalaika, mandoliin ja harmoonika. Vangid palusid mõistagi ka administratsiooni peost osa võtta ning vangimaja ülem ühes abiga ja lähemate kaastöölisega

ilmusid palutud ajaks vangikambri. Peo programm oli hästi kokkuseatud ning mängijad anderikkad inimesed, nii et muusikaosa üldiste kiiduvalduste osaliseks sai. Kava ise oli kokkuseatud rikkalikult; üks vangidest oli vana anderikas muusikatundja, kes ka terve muusikaosa juhatas. Vahepeal korraldatti tantsusid ning hästi ettekantud muusikapalad ning tantsud mõjusid ergutavalt ka juuresolijate ülemuste peale. Lõpuks algas väike näidend. Selleks seati korda isegi lava primitiivsete dekoratsioonidega — ning see oligi vangide plaani tähtsamaks osaks. Keegi administratsiooni liigetest ei pannud nimelt tähele, et lava dekoratsioonidega vangikambri akna kinni katab, igatahes ei pandud sellele mingit rõhku. Samal ajal, kui osa vangidest näitemängu ettekandis, kusjuures lauldi väikese orkestri saatel, saagis üks vangidest aknatrellid läbi, mis võrdlemisi kerge oli, sest muusika ajal ei kuulnud keegi saagimist. Kõiest redeli abil hüppasid viis vangid — kõige tugevamad — vangimaja hoovi, tungisid vahiposti kallale, kes samuti midagi aimata ei teadnud, sidusid vangivahi kinni, võtsid temalt mundri ja sõjariistad ja said sel teel veel paar vahti vangistada ning sõjariistu ja mundreid omale võtta; siis tungiti vangimaja, mõned vahtidest lasti maha, kuna etendus vangikambris täies hoos edasi käis. Mindi sinna, vangistati administratsiooni liikmeid, vabastati kõik vahialused. Kõigil läks korda põgeneda ning senini pole vange veel korda läinud tabada.

Iiri kuritegijad ja Ameerika arst.

Mõne aja eest langes keegi ameeriklane, arst dr. med. R., Berliinis kuritegijate kätte ja kaotas selle tõttu suurema rahasumma. Dr. R. on Ühisriikide teaduslise õpereisijate komisjoni liige; tähendatud komisjon, mille ülesandeks on tutvuneda Euroopa sanitaaroludega ja arstimisviisidega, peatus mõni päev ka Saksamaa pealinnas. Tähendatud dr. R. sai ühes kesklinna võõrastemajas tuttavaks ühe iirlasega, kes kauemat aega Berliinis elas ning linna hästi tundis. Ameeriklane läks heameelega uue tuttavaga linna vaatama. Järgmisel päeval tutvustas iirlane arsti oma sõbraga ja kaaskodanikuga. Kõik kolm said varsti headeks sõpradeks. Ühel koosviibimisel teatas üks iirlastest arstile, et tema olevat hiljuti ootamata suurema päranduse

teinud 60.000 Inglis naela ümber ja et tema kavatseb sellest summast anneta- da 10.000 naela liri misjoni heaks Ühis- riikides. Temal olevat vaja nüüd leida usaldusväärilist isikut, kes raha toime- tak Ühisriikidesse; mees palus arsti seda raha, mis oli pandud kinnisse ümb- rikusse, oma käes hoida kuni järgmise kokkusaamiseni. Kui sõbrad teisel päe- val kokku tulid, andis arst ümbriku puu- tumatult tagasi, iirlane oli väga rõõmus ning seletas, et tema olevat tahtnud ai- nult katsed teha arstiga, kas tema ka aus on; nüüd olevat tema veendumusele jõudnud, et arstile võib seda summat kätte usaldada. Arst oli liigutatud suu- rest usaldusest ning andis omalt poolt iirlasele kindlustuseks 100 Ameerika dol- lari, 100 Saksa marka, ühe kuldkella ning briljantsõrmuse. Iirlane pidi neid pante arstile tagasi andma, kui misjoni poolt teade tuli, et iirlase annetus on kohale jõudnud. Lepiti kokku veel kord kokku tulla enne lahkumist pikema aja peale. Muidugi ei ilmunud iirlased kok- kulepitud ajal kohale. Arst avas ümb- riku ja leidis sealt väärtuseta paberis. Mees teatas asjast kriminaalpolitseile, kes päevapildialbumi abil kindlaks tegi, et tegemist on rahvusvaheliste kuritegi- jatega, kes juba varemalt samal viisil tegutsenud ja alles hiljuti Hamburgis sam- mal teel üle 10.000 Saksa marga ja väärtasju saanud.

Sigari tuhk süütuse tõendajaks.

Ühes Ühisriikide sõidurongis sündis mõne aja eest järgmine lugu, mis muu- seas hästi iseloomustab ameeriklaste külma verd ning leidlikkust. Ameerika Ühisriikides maksab seadus, mille alusel karistatakse igauhte, kes tülitab tund- mata naisterahvast; karistus seisab võrdlemisi kõrges rahatrahvis, mille asemel määratakse vangistus, kui süü- alusel pole võimalik rahatrahvi tasuda. Sarnane „külgetegemine“ loetakse ni- melt Ühisriikide seaduste järele abiellu- astumise lubaduseks, järjelikult pääseb karistusest ainult see meesterahvas, kes vastava naisterahva omale naiseks võ- tab. — Ühes Ühisriikide lõunapoolse osa kiirrongi kupees istusid mitu tundi ük- sinda üks vanapoolne daam ja üks här- ra, ilma et oleks sõnagi juttu aetud. Korraga avas daam oma pluusa, rebis laiali oma juuksed, pani hädapiduri abil rongi seisma ja süüdistas kohalerutanud rongi personaali ees kaasreisijat selles, et viimane temale vägivaldselt kallale

on kippunud. Ameeriklane ei vastanud nende raskete süüdistuste peale mitte sõnagi, naeris ning näitas näpuga oma põleva sigari peale, mille otsas mitme tsentimeetri pikkuse tuhaots näha oli. Sellega läks temal korda oma süütust otsekohe tõendada, sest teisel juhtumisel oleks tuhk sigari otsast maha kukku- nud.

Ühisriikide võitlus alkoholi vastu.

Keeluseaduse peale vaatamata tarvi- tatakse praegu Ühisriikides õige palju alkoholi, oldakse isegi arvamisel, et prae- gu samapalju juuakse kangeid jooke kui enne keeluseaduse maksmahakkamist. Muuseas näitavad statistilised andmed, et kõiksuguste kosmeetiliste kaupade valmistamise peale praegu tarvitatakse ligi kaheksa korda rohkem piiritust kui varem. Ühenduses sellega tehti avali- kuks, et paljud ärid lõhnaõli pudelites müüvad alkoholi — mõistagi vastava hinna eest. New-Yorgi politsei tegi hil- juti kindlaks, et ainuüksi New-Yorgi linna apteekides leidub üle 500.000 võlt- situd arstiretsepti piirituse peale; krimi- naalpolitseil läks küll korda ühte valeret- septide valmistajate salka paljastada ja kahjutuks teha, kuid see kõik ei aita — kerge ja suur teenimisvõimalus avatleb alati inimesi kuritegevusele. Ühe aasta jooksul sulgus politsei üle 500 söögikoha — salajase viinamüügi pärast, suletud lokaalide asemel tekkivad aga alata- suued ning võitlus läheb edasi. Huvitav on äramärkida, et praegu Ühisriikides tarvitavad alkoholi inimesed, kes vare- malt pool- ehk isegi täiskarsklased olid; see imelik nähtus on seletatav ameerik- laste spordihimuga — nii mitmelegi on keelatud vilja maitsemine ja kõige pealt selle muretsemine saanud huvitavaks ja riskantseks spordiks, kus samuti (muidugi ainult lähemate tuttavate ringkonnas) mitmesuguseid rekorde püstitatakse. Al- koholi saavad kodanikud peaaesjalikult kahel teel: maal valmistatakse enam-vä- hem koduste abinõudega midagi „sama- gonni“ taolist ja tuuakse linna — see on üks tee ning teine on salakaubavedu (peale selle muidugi veel seaduslik tee — arstirohtude näol). Salakaubaveo kohta peetav statistika näitab, et kaugelt suu- rem osa salakaubavedajatest on inglased ehk vähemalt laevad, mis sõidavad ing- lise lipu all. Ameerika keeluseaduse di- rektor kindral A n d r e w s otsustas hil- juti võitlust alkoholi vastu pidada peas-

jalikult kahes suunas: salaviina põletamise vastu maal ja linnades ning salaveo vastu. Viimase eesmärgi teostamiseks sõidab kindral muu seas 16. juulil Londoni, et Inglise valitsuse ees ettepanekuga esineda, et laevad, mis Inglismaalt sõidavad Ühisriikidesse, saaksid juba enne ärasõitu läbivaadatud inglise sadamates, et sellega saaks madrustelt ja samuti ka kaubasaatjatelt võimalus võetud salajaselt laevadesse toimetada alkoholi, mis on määratud ainult salajaselt sisseveoks Ühisriikidesse. Kui läbirääkimised Inglismaaga õnnestuvad (selleks olevat praegu häid lootusi), siis kavatses kindral Andrews ka teistesse Euroopa riikidesse sõita, et samasuguseid lepinguid sõlmida.

Berliini politseinäitusest

käesoleva aasta sügisel võtab kindlasti viimaste teadete järele tegelikult osa ka Soome, kes on vastava teadaande saanud Preisi valitsusele. Ühtlasi kavatses Soome oma esitajat ka saata näituse ajal ärapeetavale üleilmlisele politsei kongressile. Näib, et kõik Euroopa riigid — vast mõned üksikud väljaarvatud — suu- rest näitusest osa võtma saavad, samuti ka mitmed Ameerika riigid ning Aasiast ka Jaapan. See asjaolu tõstab iseenesest muidugi veel näituse tähtsust ja huvi selle vastu.

Kiirkiri ja politsei.

Preisi siseministri poolt pandi käesoleva aasta algul maksma korraldus, mille põhjal kõik politseiametnikud, kes enam vastutavatel kohtadel teenivad, kiirkirja kirjutamist äraõpiksid. Kõikidelt ametnikkudelt, kes ennem 1. aprilli teenistuses olid, nõutakse, et nemad kuue kuu jooksul kiirkirjutamist äraõpiksid, kuna peale 1. aprilli enam ametnikka teenistusse ei võeta, kes kiirkirjutamist ei oska. Nagu tähendatud, käib see korraldus kõrgema palgasaajate ametnikkude kohta, kusjuures aga ametnikkudele, kes üle 30 aasta vanad, õppimine sunduslik pole, vaid ainult „väga soovitatav“. Korraldus käib niihästi kantselei- kui ka välisametnikkude kohta. Nõuetav on, et ametnikud oskaksid kiirkirja hästi kirjutada, see on nii, et seda lugeda võib ja et nemad suudaksid kiirkirjas kirjutatud asju lugeda, sellejuures ei panda aga rõhku sellele, et kirjutamine väga kiirelt sünniks. Ametnikkudelt, kes 1. aprilliks 50 aastat vanad, üldse kiirkirjutamist ei nõuta, uutelt ametnikkudelt — praegu ainult kantseleiametnikkudelt — nõutakse, et nemad suudaksid sarnase kirusega kirjutada, et kümne minuti jooksul igal minutil 100 silpi kirjutatakse. Muidugi sünnib eksamineerimine ja kirjutamine ühe ühtlase süsteemi järele.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

O j a k ä ä r, Tiina Tõnise t., v. a. Suure-Kõpu vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 456.	J ä ä g e r, Aleksander Madise p., v. a. lisa-kuu vallaval. 12. 6. 20 a. nr. 1318.	(38834)
S ä r m a n n, Johan Mihkli p., v. a. Sürgavere vallaval. 1920 a.	L o s s m a n n, Julius Peedu p., v. a. Kõo vallaval.	(38835)
L i n s, Jaan Peetri p., v. a. Loodi vallaval. 30. 3. 20 a.	S i k k, Heinrich.	(38839)
K ä n g s e p p, Anna Karoliine Johani t., v. a. Uue-Antsla vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 321.	K ä r m e, August.	(38839)
S i i d a, August Ernsti p., v. a. Sangaste vallaval. 9. 1. 20 a. nr. 974.	S o n g r o, Lilly.	(38839)
R i i m a s t, Johannes Madise p., v. a. Järve vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 821.	R o m e t, Aleksander.	(38839)
	T e e t s, Jüri.	(38839)
	T e d e r, Anna Hansu t., v. a. Kõo vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 972.	(38836)
	S e e b l u m, Johannes Joosepi p.	(38838)
	H e i n r i c h s o n, Valentin Juliuise p., v. a. Põltsamaa alevival. 18. 2. 24 a. nr. 177.	(38841)
		(38832)

- Põder, Peet Laose p., v. a. Pati vallaval. 16. 3. 20 a. nr. 601. (38842)
- Siiberg, Johan Hansu p., v. a. Pati vallaval. 9. 1. 20 a. nr. 452. (38843)
- Siiberg, Liisa Hendriku t., v. a. Pati vallaval. 22. 12. 19 a. nr. 171. (38843)
- Vihmann, Olga Gustavi t., nr. 1641. (38845)
- Tasa, Tõnis Karli p., v. a. Iisaku vallaval. 24. 10. 22 a. nr. 1801. (38846)
- Põlendik, Marie Aleksandri t., v. a. Mäetaguse vallaval. 23. 1. 20 a. (38847)
- Grünthal, Johan Mardi p., v. a. Uue-Vändra vallaval. 15. 1. 20 a. nr. 307. (38848)
- Koks, Lidja Mihkli t., v. a. Häädemeeste vallaval. 28. 3. 22 a. nr. 647. (38849)
- Tammann, Katariina Jaani t., v. a. Abja vallaval. 21. 10. 20 a. nr. 488. (38850)
- Veide, Elisabeth Juhani t., v. a. Tallinna pol. sadama jsk. 1924 a. (38851)
- Prost, Hilda Antoni t., v. a. Tall. linna pol. ülemalt 1921 a. (38853)
- Liiv, Valentiine Anna t., v. a. Võru linna pol. jsk. 1922 a. (38854)
- Lensment, August Andrese p., v. a. Talli vallaval. 31. 5. 20 a. nr. 683. (38906)
- Sakermann, Karl Tiido p., v. a. Kohtla vallaval. 28. 10. 20 a. nr. 986. (38909)
- Põrnik (Pärnik), Jaan Juhani p., v. a. Voka vallaval. 24. 12. 19 a. nr. 678. (38910)
- Aruvald, Rudolf Jüri p., v. a. Voka vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 807. (38911)
- Puusepp, Leena Jüri t., v. a. Narva-Jõesuu pol. jsk. (38912)
- Purmann, Ferdinand Danieli p., v. a. Voka vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 243. (38913)
- Põrk, Jaan Hendriku p., v. a. Kaubi vallaval. 3. 1. 20 a. nr. 51. (38915)
- Vorm, Gustav Aleksandri p. (38916)
- Roosileht, Aleksander Mardi p. (38917)
- Malberg, Johannes Hindreku p. (38918)
- Mätlik, Arnold Jaani p. (38919)
- Parksepp, Leonhard Adami p., v. a. Kooraste vallaval. 3. 12. 24 a. nr. 202. (38920)
- Kõiva, Hans Henu p., v. a. Polli vallaval. 24. 11. 20 a. nr. 758. (38921)
- Solinina, Matrjona, v. a. Petseri vallaval. nr. 72/31. (38923)
- Nikolahin, Pelageja, v. a. Senno vallaval. nr. 6325. (38924)
- Gorshkov, Peeter, v. a. Senno vallaval. nr. 165. (38925)
- Kõnnusaar, Johan Jaagu p., v. a. Taevere vallaval. 18. 10. 21 a. nr. 1157. (38926)
- Blumfeldt, Metha Jüri t., v. a. Tamiste vallaval. 19. 2. 22 a. nr. 56. (38927)
- Volkov, Meinhard Aleksandri p., v. a. Illuka vallaval. 19. 6. 25 a. nr. 465. (38928)
- Luchinger, Nikolai Aleksandri p., v. a. Illuka vallaval. 2. 2. 23 a. nr. 6. (38929)
- Miitav, Jaan Jakobi p. (38930)
- Poläkov, Jegor, v. a. Senno vallaval. nr. 50. (38931)
- Lehin, Nikolai, v. a. Senno vallaval. nr. 628. (38932)
- Saharova, Pauliine, v. a. Senno vallaval. nr. 33. (38933)
- Jalak, Andres Jüri p., v. a. Kloostri vallaval. 1919 a. nr. 304. (38934)
- Lint, Hendrik Tooma p., v. a. Penuja vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 229. (38935)
- Tedrekin, Ekateriina Peetri t., v. a. Jõhvi pol. jsk. 11. 10. 20 a. nr. 1059. (38936)
- Hansar, Paul Hansu p., v. a. Kunda Malla vallaval. 6. 8. 20 a. nr. 1345. (38937)
- Reisner, Evald Mardi p., v. a. Kernu vallaval. 15. 4. 24 a. nr. 28. (38938)
- Teras, Aleksander, v. a. Püssi vallaval. (38941)
- Paalits, Peeter Volmeri p., v. a. Kariste vallaval. 5. 2. 25 a. nr. 444. (38942)
- Kala, August Hendriku p., v. a. Uue-Antsla vallaval. 14. 12. 20 a. nr. 712. (38943)
- Summataveti, Arthur Johannese p., v. a. Vihula vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 617. (38945)
- Remi, Johannes Mardi p., v. a. Rägavere vallaval. 4. 6. 20 a. nr. 765. (38946)
- Paasmann, Villem Taneli p., v. a. Palmse vallaval. 27. 3. 20 a. nr. 34. (38948)
- Kukk, Eliise Juhani t., v. a. Saksi vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 390. (38949)
- Esberg, Jaan Joosepi p. (38951)
- Kroll, August Gustavi p., v. a. Undla vallaval. 6. 6. 23 a. nr. 65. (38952)
- Poska, Paul Jaani p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülem. 19. 12. 24 a. nr. 3782/133859. (38028)

- Vahl, Helmuth Nikolai p., v. a. Vao vallaval. 16. 3. 22 a. nr. 2069. (38953)
- Vei, Juuli Hansu t., v. a. Rapla vallaval. 5. 12. 19 a. nr. 23. (21999)
- Friedberg, Anette Mardi t., v. a. Kuimetsa vallaval. 14. 1. 21 a. nr. 361. (22000)
- Kaur, Minna, nr. 434. (25041)
- Florenski, Helene, nr. 168. (25041)
- Kull, Mart, nr. 96. (25041)
- Sults, Osvald, nr. 358. (25041)
- Ernits, Salme, nr. 1020. (25041)
- Glubokov, Feodor. (25041)
- Reisenbuk, Jüri, nr. 1320. (25041)
- Voiman, Johan, nr. 119. (25041)
- Mattin, Vladimir, nr. 40. (25041)
- Poska, Rosalie, nr. 88. (25041)
- Trubitson, Ivan, nr. 319. (25041)
- Schukov, Voldemar. (25041)
- Peetmann, Ernst Jaani p., v. a. Toolamaa vallaval. 16. 6. 21 a. nr. 59. (26680)
- Epkin, Jaan Daveti p., v. a. Kähri vallaval. 18. 12. 20 a. nr. 346. (26680)
- Oinberg, Robert Joosepi p., v. a. Räpina vallaval. 12. 8. 20 a. nr. 2234. (26680)
- Tamm, Oskar Danieli p., v. a. Räpina vallaval. 22. 3. 20 a. nr. 1954. (26680)
- Zupsmann, Voldemar Jaani p., v. a. Räpina vallaval. 11. 2. 20 a. nr. 879. (26680)
- Saksing, Jaan Jakobi p., v. a. Räpina vallaval. 30. 1. 22 a. nr. 2458. (26680)
- Mälton, Samuel Jaani p., v. a. Räpina vallaval. 22. 12. 24 a. nr. 202. (26680)
- Viikmann, Helene Jakobi t., v. a. Kahkva vallaval. 14. 2. 20 a. nr. 383. (26680)
- Siirak, Johannes Juhani p., v. a. Koiola vallaval. 12. 2. 26 a. nr. 18. (26680)
- Eiche, Jaan Jakobi p., v. a. Lasva vallaval. 6. 1. 20 a. nr. 90. (26680)
- Sabre, Eduard Peetri p., v. a. Aleksandri vallaval. 22. 4. 20 a. nr. 988. (26680)
- Harkmann, Albert Jakobi p., v. a. Kahkva vallaval. 23. 10. 21 a. nr. 512. (26681)
- Vähi, Jaan Joosepi p., v. a. Moisekatsi vallaval. 25. 10. 24 a. nr. 149. (26681)
- Haaran, Jaan Peetri p., v. a. Peri vallaval. 5. 8. 24 a. nr. 135. (26681)
- Lezins, Kitti Aleksandri t., v. a. Peri vallaval. 1920 a. nr. 767. (26681)
- Abel, Gustav Antsu p., v. a. Vastse-Kuuste vallaval. 1. 10. 20 a. nr. 442. (26682)
- Paalmann, Alviine Ado t., v. a. Räpina vallaval. 19. 2. 20 a. nr. 1599. (26682)
- Laur, Gustav Jaani p., v. a. Koiola vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 36. (26682)
- Mälton, August Gustavi p., v. a. Veriora vallaval. 10. 11. 22 a. nr. 962. (26682)
- Varusk, Paul Joosepi p., v. a. Veriora vallaval. 31. 5. 20 a. nr. 781. (26682)
- Palover, Paul Tanno p., v. a. Lasva vallaval. 28. 1. 24 a. nr. 68. (26682)
- Kaur, Peeter Kärсна p., v. a. Lasva vallaval. 11. 3. 20 a. nr. 213. (26682)
- Hirschfeldt, Marta. (31428)
- Velberg, Leena. (31429)
- Valk, Anette. (31431)
- Seedmann, Leena, v. a. Haimre vallaval. nr. 358. (31892)
- Pöltts, Hermann Mihkli p. (31894)
- Kivivärav, Julie Johani t. (31895)
- Teivas, Aleksander Johani p., nr. 4231. (31897)
- Piller, Aleksander Vidriku p., v. a. Tartu l. pol. 1. jsk. ülemalt 28. 4. 24 a. nr. 1633. (33787)
- Altpere, Antonie Mihaili t., v. a. Järva maak. ülemalt 15. 8. 21 a. nr. 2480. (33788)
- Laidoner, Elisabeth Märdi t., v. a. Viljandi l. pol. ülemalt 20. 12. 1919 a. nr. 5574. (33791)
- Limberg, Oskar Mardi p., v. a. Väätsa vallaval. 22. 9. 22 a. nr. 1024. (33792)
- Meerits, Bernhard Jüri p., v. a. Olustvere vallaval. 21. 9. 23 a. nr. 054162. (33793)
- Pruul, Karl Peetri p., v. a. Viljandi lin. pol. ül. 5. 7. 21 a. nr. 7843. (33796)
- Rosenberg, Tiina Jüri t., v. a. Viljandi linna pol. ül. 16. 12. 19 a. nr. 4889. (33794)
- Takk, Johanna Jaani t., v. a. Viljandi vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 611. (33790)
- Nuus, Karl Priidu p., v. a. Haapsalu l. pol. jsk. ül. 2. 2. 25 a. nr. 284. (33968)
- Kerberg, Vassili Augusti p., v. a. Nõmme alevi pol. ül. 25. 11. 19 a. nr. 493. (33971)
- Grauverk, Marie Sergei t., v. a. Passlepa vallaval. 29. 12. 1921 a. nr. 364. (33969)
- Mann, Oskar Mihkli p., v. a. Aruküla vallaval. 13. 11. 22 a. nr. 105. (33970)
- Kelement, Pauline Juhani t., v. a. Keila vallaval. 19. 3. 1920 a. nr. 1845. (34740)

- Saarfeldt, Karl, v. a. Keila vallaval. 2. 5. 20 a. nr. 1319. (34739)
- Aarmann, Jaan Hansu p., v. a. Kloostri vallaval. 21. 3. 1920 a. nr. 763. (34741)
- Siivart, Julius Juhani p., v. a. Kernu vallaval. 13. 2. 23 a. nr. 26. (34742)
- Metsküla, Jaan Jaani p., v. a. Kernu vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 230. (34743)
- Kübar, Marie Juhani t., v. a. Vihterpalu vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 216. (34744)
- Nõmberg, Helene, v. a. Harku vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 36. (35264)
- Tihane, Hans, v. a. Paldiski pol. jsk. 16. 10. 24 a. nr. 284. (35266)
- Volt, Marie, v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ül. 8. 1. 1920 a. nr. 5974. (35793)
- Kuhi, Alfred, v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 3. 12. 19 a. nr. 2399. (35794)
- Metsaluse, Liisa, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 1925 a. nr. 890. (35795)
- Laus, Alfred, v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 25. 5. 25 a. nr. 573. (35796)
- Avent, Anna, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 31. 3. 20 a. nr. 6509. (35797)
- Kaarmann, Aliide, v. a. Tall. linna pol. ülemalt 16. 2. 20 a. nr. 9212. (35798)
- Luik, Madis, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. nr. 1653. (35799)
- Mürberg, Lovise, v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 4. 12. 19 a. nr. 2037. (35800)
- Ling, Ivan Maksimi p., v. a. Muhu-Saare vallaval. 29. 3. 22 a. nr. 993. (36035)
- Randmets, Vassili Ivani p., v. a. Laimjala vallaval. 9. 10. 20 a. nr. 636. (36041)
- Hints, Nadeshda Aleksandri t., v. a. Uuemõisa vallaval. 6. 5. 24 a. nr. 173. (36042)
- Beek, Julius Tooma p., v. a. Paasvere vallaval. 23. 8. 21 a. nr. 1374. (36636)
- Vall, Johannes Joosepi p., v. a. Vao vallaval. 4. 12. 24 a. nr. 291. (36637)
- Jakobs, Ida Hansu t., v. a. Kapu vallaval. 2. 7. 22 a. nr. 372. (36646)
- Tornbus, Toomas Jakobi p., v. a. Vao vallaval. 16. 10. 20 a. nr. 1360. (36647)
- Vainla, Olga Gustavi t., v. a. Sõmeru vallaval. 5. 7. 21 a. nr. 1787. (36648)
- Remmelgas, Johannes Jüri p., v. a. Paasvere vallaval. 28. 12. 19 a. nr. 1009. (36649)
- Raus, Aleksander Jooni p., v. a. Paasvere vallaval. 19. 7. 1921 a. nr. 1363. (36650)
- Schmidt, Julius Johannese p., v. a. Võru linna pol. ülemalt 29. 8. 21 a. nr. 4260. (36749)
- Kidra, Anu Mihkli t., v. a. Vigala vallaval. 17. 9. 20 a. nr. 1463. (36693)
- Tasso, August Anna p., v. a. Aleksandri vallaval. 6. 6. 21 a. nr. 55. (36750)
- Kreebs, Madis Jüri p., v. a. Kohila vallaval. 17. 5. 1920 a. nr. 1982. (37087)
- Kreek, Georg Jüri p., v. a. Lihula vallaval. 6. 4. 23 a. nr. 49. (37088)
- Petermann, Mihkel Peetri p., v. a. Lääne maakonna pol. ülemalt 1923 a. nr. 475. (37089)
- Roastu, Johannes, v. a. Tall. linna pol. Sadama jsk. ülemalt 19. 12. 21 a. nr. 1069. (37224)
- Rätsepp (sünd. Tamm), Marie Jaani t. (37921)
- Tooming, Mathilde Mihkli t., nr. 1166. (37920)
- Lass, Davet Jaani p., nr. 1115. (37922)
- Sults, Ernst Emilie p., nr. 955. (37923)
- Kuusik, Arnold Gustavi p., nr. 132. (37925)
- Rükkel, August Mardi p., nr. 55. (37926)
- Müllerson, Mart Kaarli p., nr. 723. (37927)
- Tupits, Anna Simoni t., nr. 398. (37928)
- Bachmann, Martin Juhani p., nr. 1198. (37929)
- Tiidov, Jaan Matsi p., nr. 720. (37933)
- Helberg, Voldemar Mihkli p., nr. 402. (37930)
- Pöder, Aleksander Daveti p., nr. 79. (37931)
- Lind, Karl Juuli p., nr. 33. (37932)
- Tuula, Minna Andrese t., nr. 78. (37934)
- Linnamägi, Igor Aleksandri p. nr. 1521. (37935)
- Soome, Hendrik Mari p., nr. 160. (37936)
- Türna, August Mardi p., nr. 771. (37937)
- Limberg (sünd Saar), Anna Hansu t., nr. 57. (37938)
- Lõoke, Gustav Jaani p., nr. 931. (37941)
- Lall, Marie Jaani t. nr. 2094. (37942)
- Tomson, Hilda Johani t. (sünd. Sein), nr. 183. (37943)
- Vaholder, Marie Jaani t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt 29. 11. 19 a. nr. 478. (38026)
- Horst, Aleksandra Otto t., v. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 20. 1. 20 a. nr. 5600. (38027)

- Kangur, Karl Villemi p., v. a. Raudtee pol. ülemalt 12. 1. 20 a. nr. 5868. (38029)
- Petzner, Vladislav Vilhelmi p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 31. 7. 23 a. nr. 2257/082579. (38030)
- Luksepp, Helmi Kaarli t., v. a. Rakvere linna pol. jsk. ül. 11. 12. 21 a. nr. 5903. (38031)
- Laasner, Arnold Tõnise p., v. a. Tall. linna pol. 1 jsk. ül. 17. 3. 24 a. nr. 2832/149620. (38032)
- Süld, Juula Johani t., v. a. Tall. linna pol. ülemalt 6. 2. 20 a. nr. 4863. (38033)
- Krastin, Alma Hansu t., v. a. Valga linna pol. ülemalt 5. 3. 20 a. nr. 7544. (38034)
- Bürger, Adolf Karli p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ül. 26. 11. 19 a. nr. 89. (38035)
- Selter, Erika Juliane Joosepi t., v. a. Tall. linna pol. ülemalt 4. 2. 20 a. nr. 4261. (38036)
- Alekõsi, Sinaida Konstantini t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 12. 1. 20 a. nr. 6742. (38037)
- Kondas, Jaak Jaani p. (39367)
- Hendrikson, Johannes Joosepi p. (38524)
- Peterson, Rudolf Jaani p. (38525)
- Graff, Madis Hansu p. (38526)
- Murakas, Hans Jüri p. (38527)
- Tramberg, Ludvig Jaani p. (38528)
- Ebruk, Mihkel. (38530)
- Eltsov, Egor. (38531)
- Tiits, Ferdinand Juuli p., v. a. Valguta vallaval. 1919 a. nr. 477. (38564)
- Vilken, Kuno Alfredi p., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 1920 a. nr. 10821. (38565)
- Saar, Lembit Mardi p., v. a. Sõmeru vallaval. nr. 554/180794. (38656)
- Virk, Toomas Hansu p., v. a. Rakvere vallav. 22. 12. 19 a. nr. 907. (38657)
- Lepp, Anna Hansu t., v. a. Rakvere lin. pol. jsk. 15. 1. 20 a. nr. 4142. (38658)
- Niilits, Marie Juhani t., v. a. Erra vallaval. 6. 12. 19 a. nr. 53. (38660)
- Uul, Miina Jakobi t., v. a. Kunda-Malla vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 173. (38661)
- Laulik, Marie Jüri t., v. a. Vihula vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 105. (38662)
- Laulik, Elvira, v. a. Vihula vallaval. 30. 5. 22 a. nr. 1298. (38663)
- Pump, Erika Antoni t., v. a. Rakvere l. pol. jsk. 23. 8. 22 a. nr. 53. (38665)
- Kappe, Voldemar Peetri p., v. a. Tapa alevi pol. ül. 9. 12. 19 a. nr. 138. (38664)
- Lagedi, Andres Andrese p., v. a. Rakvere linna pol. kom. 13. 2. 25 a. nr. 1424. (38666)
- Saar, Jaan Hansu p., v. a. Aidu v. val. 17. 12. 19 a. nr. 150. (38754)
- Õmblus, Jaan Ado p., v. a. Tarvastu val. v. 28. 4. 24 a. nr. 236. (38754)
- Asu, Jaan Peetri p., v. a. Tuhaiaane val. valits. (38754)
- Soots, Anna Peetri t., v. a. Tuhalaane val. val. 14. 12. 19 a. nr. 33. (38754)
- Räängel, Andres Hendriku p., v. a. Tuhaiaane val. v. 7. 11. 21 a. nr. 75. (38754)
- Järsk, Oskar Liisa p., v. a. Pihtla val. val 1923 a. nr. 91. (38754)
- Köst, Hans Jaani p., v. a. Sürgavere val. v. 19. 12. 19 a. nr. 9. (38754)
- Janno, Joosep Joosepi p., v. a. Uue-Võidu val. valits. (38755)
- Võsa, Liisa Jaani t*, v. a. Viljandi val. valits. (38755)
- Kivikas, Johannes Voldemari p., v. a. Vastemõisa val. v. 1922 a. (38755)
- Joosepsaar, Emma Johani t., v. a. Kaarli val. v. 1922 a. (38755)
- Akk, Anna Jaani t., v. a. Tarvastu val. valits. 1920 a. (38755)
- Peters, Hans Johani p., v. a. Holstre val. val. (38755)
- Schüler, Alide Jaagu t., v. a. Karksi val. v. 1920 a. (38755)
- Kilusk, Hans Johani p., v. a. Õisu val. val. 29. 12. 20 a. nr. 385. (38755)
- Kärner, Amalie Johani t*, v. a. Õisu val. v. 1920 a. (38755)
- Oselin, Johan Otto p., v. a. Kaarli val. v. 10. 6. 20 a. nr. 359. (38755)
- Uibo, Jaak Jaagu p., v. a. Vana-Suislepa val. v. 23. 3. 20 a. nr. 284. (38755)
- Tirmann, Anna Kusta t., v. a. Taevere val. v. 25. 1. 21 a. nr. 1072. (38756)
- Aas, Andres Peetri p., v. a. Kärstna val. v. 18. 12. 19 a. n. 145. (38756)
- Tomp, Elisa Jüri t., v. a. Uue-Võidu val. valits. (38756)
- Meister, Anna Jaani t., v. a. Taevere val. v. (38756)
- Pull, Mats Tõnise p., v. a. Vana-Tänasilma val. v. (38756)
- Moks, Annus Matsi p., v. a. Vana-Tänasilma val. v. (38756)
- Vares, Tõnis Mihkli p., v. a. Uue-Võidu val. v. (38756)

- Ilves, Rosalie Anna t., v. a. Holstre val. v. (38756)
 Tamm, Karl Karli p., v. a. Uue-Kariste val. v. (38756)
 Rüksak, Anna Hansu t., v. a. Tuha-laane val. v. 1920 a. (38756)
 Kukk, Liisa-Marie Mihkli t., v. a. Pärival. v. 1919 a. (38757)
 Vuht, Karl Hendriku p., v. a. S.-Kõpu val. v. 26. 1. 21 a. nr. 1097. (38757)
 Palkai, Marie Mardi t., v. a. Tartu lin. pol. 2. jsk. ül. (38757)
 Lõmpis, Jaan Jaani p., v. a. Heimtali val. v. 29. 12. 19 a. nr. 176. (38757)
 Ressar, Anna Peetri t., v. a. Vana-Tänasilma val. v. (38757)
 Männik, Anna Gustavi t., v. a. Tall. lin. pol. 4. jsk. 9. 9. 20 a. nr. 14125. (38883)
 Ignatjev, Helmi Jaani t., v. a. Tall. lin. pol. 2. jsk. 15. 8. 24 a. nr. 1137. (38884)
 Normann, Olga Aleksandri t., v. a. Narva 1. pol. ül. nr. 16630. (38885)
 Tants, Voldemar Aleksandri p., v. a. Rae val. v. nr. 2289. (38886)
 Soans, Liisa nr. 2533. (38892)

Kuulutus.

Väike-Maarja jaoskonna politseikomissar Virumaal annab teada, et 6. juulil 1926. a. kell 10 hommikul müüakse Paasvere vallas, Muuga-Aru asunduses

enampakkumisel

Julius Aal'i päralt olev varandus, mis koosneb lüpsilehmast ja aastasest mürasälust, hinnatud 14.000 marga peale, riigi rendivõla ja isikumaksu sissenõudmiseks.

Müüdavaid loomi võib näha oksjoni päeval. Pakkumine algab hinnatud summast. Ärinal, 18. juunil 1926 a.

Nr. 03238, 03239. **F. Kalm,**
Politseikomissar.

KUULUTUS.

Mõisaküla jsk. politseikomissar Pärnumaal annab teada, et 20. juulil 1926 a. kell 10 hommikul, müüakse Jäärja vallas, Kasemõisa talus

enampakkumisel

Andres Teearu päralt olev vallasvara mis koosneb ühest traktorist firma „Dering“, hinnatud 200.000 marga peale, tulu- ja kaitseliidumaksude sissenõudmiseks.

Müüdavat traktori võib näha oksjoni päeval.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Mõisakülas, 23 juunil 1926 a.

Nr. 1818/2907.

S. Kook.

Mõisaküla jsk. politseikom.

Kuulutus.

Väike-Maarja jsk. politseikomissar Virumaal annab teada, et 6. juulil 1926 a. kell 10 hommikul müüakse Paasvere vallas, Muuga-Aru asunduses.

enampakkumisel

Jakob Neihausi päralt olev lehm ja mullikas, hinnatud 13.000 marga peale, riigirendivõla ja kohtumaksu sissenõudmiseks.

Müüdavaid loomi võib näha oksjoni päeval.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Ärinal, 18. juunil 1926 a.

Nr. 03235, 03240, 525.

F. Kalm.
Komissar.

Kuulutus.

Väike-Maaria jsk. politseikomissar Virumaal annab teada, et 6. juulil 1926 a. kell 10 hommikul müüakse Paasvere vallas, Muuga-Aru asunduses

enampakkumisel

Anna Tärnovi päralt olev 5 aastane ruunhobune ja 6 kuune vasikas, hinnatud 15.500 marga peale, riigi rendivõla sissenõudmiseks.

Müüdavaid loomi võib näha oksjoni päeval.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Ärinal, 18. juunil 1926 a.

Nr. 03229, 03234.

F. Kalm.
Komissar.

Kuulutus.

Väike-Maarja jsk. politseikomissar Virumaal annab teada, et 7. juulil 1926 a. kell 10 hommikul müüakse Paasvere vallas, Moora külas

enampakkumisel

Aleksander Kuusi päralt olev seitsme aastane mürasälust, hinnatud 15.000 marga peale, riigi rendivõla sissenõudmiseks.

Müüdavat looma võib näha oksjoni päeval.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Ärinal, 19. juuni 1926 a.

Nr. 03206.

F. Kalm.
Komissar.

KUULUTUS.

Paide jaoskonna politseikomissar annab teada, et 2. juulil 1926. a. kell 10 hommikul müüakse Veinjärve vallas, Preedi mõisas **enampakkumisel** Karl Vrede päralt olev varandus, mis koosneb rehepeksumasinast ja aurukatlast, hinnatud 200.000 marga peale, kinnisvaramaksu sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksj. päeval kohal. Pakkumine algab hinnatud summast.

Paides, 18. juunil 1926. a.

Nr. 02886.

J. Tilling,
Politseikomissar.